

IDŐS NOE BECSÜ-

letit oltalmazó

JAPHET-KE.

AZ AZ:

RMK T/1
1013.

Edes Attya becstelenítéseért,
olly Ki-hető Szerelmés Gyermeke; Ki,
el szaggathatatlan, s meg-olthatat-
lan palástokkal takarja bé, nevelő
Kedves Attyának, esintalan
CHAM-tul fel-takart me-
zei-telestől.

NEVE a' Gyermekeknek
CEGLEDI PALKO, Idős:
CEGLEDI ISTVAN-
nak egygyetlen egy
Kedves Fia.

An Omnis Horizon suum Zenit's & Q. Na-
dir habeat?

Responde!

AIANLO LÉVEL.

A^r Régi Nemzetű, jó hírű
nevű, Tekintetes

S-Nemzetes

CSEGE-KATHAI;

KATHAI FERENTZ

VRAMNAK;

NemesABA-VYVAR, s TOR-

NA Vármegyéknek Istenes Fő

Affessorának; az Vr Jélus, s az

Apottolok Igaz Vallásának Izi-

ves oltalmazójának; Nagy Ha-

za-Fiának; nekem kegyes Pautor

Vramnak &c. ajánlom e I A-

PHET-ke nevű könyvetskét.

Kivánván Istentől ú kegyelmé-

nek, igaz Vallásához, lelki nagy

indulatot; á diadalmas NYOLCZ-

OKÚ Könyvnek ellene mond-

hatatlanságához szives nagy be-

retetet.

reteter; Istentől, a Szám-kivetés-
ből haza hozando békeségnek
nagy örömet; végre, meny-or-
szági nagy dicsőséget!

Kérven azon alazatos lélek-
kel ú kegyelmét; rartsa, a Cegledi
Palko indításából iratott e' kis-
könyvetskét, nagy BASTYALA
gyanant, a NYOLCZ-OKOK-ra
valo feleletemnek; mely, visz-
sza-is pattantá, a por-nélkül va-
lo el-taradott hasontalan golyó-
bilsat, a Czejt-házból burkollan
ki-költ mű-szerefeleleménynek.

Cegledi István,

kegyelmednek alá-
zatos jó akarója.

DIALOGVS.

Inter Patrem, Filiolum, &
ejus Præceptorem.

CEGLEDI PALKO.

1. **A** Pám Vram! vajmit hal-
lottam én a Scholában,
ha Kegyelmed tudná! Azt
mondgyak, mi! hogy kegyel-
medet egy Jéfanta VEN Em-
bernek írta.

FELELET.

2. jól cselekedte Fiam! mert
én már 46. esztendő töltek.
Csak hogy, nem jó a csirkéknek
a Tyukoknál fellyeb bölcselkedni.
A' VEN Vitéstől, mindenkor
kell felni. Ha csak Vénnek mon-
dott, az, semmifem! kiváltképe-
pen ha ehhez tartotta magát: (a)

A' VEN Ember országát meg-be-

A2

csúl-

(a) Levit
19. v. 32.

csülyed, s-felly a te Jstenedtől.
Ha csufságot űzött-is, egyút
panaszolkodom Szent Iobbal
igy: (b) Most engemet meg-
nevetnek, kik nálam idővel if-
fiabbak.

(b) Iob.
30. v. 1.

3. C. P. De mi! Edes Apám
Vram azt-is mondotta: hogy
kegyelmed VEN BIAL.

F E L E L E T.

4. Bezzeg Fiam! ha már az
ugy volna, a' Jesuita neven az,
erőszakot tenne! Mert tudod,
hogy űk, a' Jesustul nevezterik
magokat; ű Fellege penig, (a)
nem szitkosodik, se fenyegetőzik
vala, hanem minden ügyét baját
az igazán itilőre balasztá. El-
lene káromkodóinak ezt mon-
dá: (d) Ennekem nincsen ör-
dögöm, hanem, tisztetem az én
Atyámat Ki űtet csapdosa, ezt
felelé: (e) Ha gonoszul szollos-
tam;

(c) 1 Petr.
2. v. 23.

(d) Ioann.
8. v. 40.

(e) Ioann.
13. v. 23.

zam; tégy bizonysgot arról, ha
penig jól, miért csapkodts enge-
met?

5. De talám, jól prophetált,
mint Cajaphas, noha nem Fű (f) Ioan.
Pap (Romában) ez eiztendő-
ben! (1) A' Bial, jo eleve íza-
gollya a' dolgot) Meg-lelsz
ez-is, hogy a' (g) Fene vádnak
száma, hat száz hatvansatban szem-
jeltessék. (h) Nagy sebességgel
vettetik el Babylon. (i) Egy nap
jőnekreája az ő csapási. Ezt, jo
idején meg-gondolni, nem ki-
csiny észelség! (k) melly látás,
ha szintén baladna-is, várjad csak!
mert kétség nélkül meg-lelsen.
(2.) A' Bial nagy terhet el-bir.
Ha valamelly Jesuita, catumnias
profert, Bubalus, fert. (l) Min-
dent cselekedtetik, az űtet meg-
erősítő Christus által. Ha űtet
A3 (m)

(f) Ioan.
11 50. 11.

(g) Apo.c
13. v. 19

(h) Apoc.
18. v. 21.
(i) vers. 8.

(k) Hab.
2. v. 3.

(l) Phil.
4. v. 13.

(m) Mar.
5. 11. 12:

(n) Eras.
in libro de
lingua.

(o) Ponce-
rus in pra-
fat. Tom.
2. Epistol.
Phil

(p) In locis
manl.
pag. 289.

(q) Autor
libri, qui

(m) Sáborgattyák, s-gonosz sa-
zugsággal terhelik; örül akkor,
a' menyben le-tört süsége juta-
lomnak. Meg-tekinti irafát Eras-
musnak, s-igy vigasztallja ma-
gát: (n) Az undok vád, többire
mindenkor, az ártatlanok után
ballag. De, ha meg-nyomta-is Sz.
Jstvánt, ugyan Eget adott &c.
Diana Templomát fel-gyújtott Fle-
rostratus az, ki affeleivel akar ma-
ganak dicsőséget keresni. Egy-
szóval; bár keményen meg-mál-
háltsáék-is a' Bial, de, ez jut né-
ki eszébe: (o) A' sok károm-
kodások mérge után, sokott dia-
dalmaskodni az Igasság. Ehez ve-
ti hátát: (p) Leánya az igazság
az időnek, melyben a' balítélet meg-
változik.

6: A' kővér Bialok mindaz-
által kik legyenek, ihol meg-
mondgya ez: (q) O' Uram! bi-

zony

zony a' Papok, kővér Bialok-
ka lóttének! Látod Fiam! Pa-
pista mondgya ám ezt, a' maga
felekezetről! Miért vallyon?
Mert: (r) csak a' nyugodalomért
vadászszák a' papságot, mint a' Bi-
al a' rekkenő melegert az hives vi-
zet. Mert: (s) Mint a' Bialok
tömött testtel vadnak, így most a'
Clerus, csak bődönyt tölti. (t)
O' Uram, szabadics-meg efféle
emberektől, kik csak hasokat biz-
lallyák! De, Kitsoda zörget?

7. C. P. A. Præceptorum
Apám Vram! Ki, inkább meg-
mondhattya, mit hallott ka-
gyelmed felől.

8. Igazaké öcsém ezek, mel-
lyeket a' Gyermekek beszéll?

9. Præcept. Semmi hiba nints
Vram benne. Sőt én, többek-
kelis meg beszem. Mert az a' Je-
súta, kegyelmedet így-is ma-

A 4.

dosta,

in scribi-
tur Stella
Clericorum
circa An.
1500.

(r) Nicol.
de Clem-
ens Archi-
diaconus
Ecc. Bajo-
cens. circa
An. 1417.
de corrup-
to Eccle.
statu cap.
18.

(s) In Con-
cil. Lat. ex
sub Iulio
2. Anno
1503. S. 1.
mon. Beg-
ninus Bpif.
Modru-
ensis Sess.
6.

(t) Psal.
17. v. 14.

dofta, hogy *Karikát ad a kegyel-
med orrára.*

F E L L E T.

10. S-Nem érte fellyebb? Pe-
nig még, Hálá Istennek, nem
tött *Oculárt* reá! mert, az éle-
sen látó szemek, még most affé-
lét nem kívánnak. Mind az al-
tal, úgy motozzon az *orrom* kör-
nyúl; ki tudgya; azt kezdik neki
(u) 2. Sz. mondani: *Kacsod varga! Mi*
22. v. 9: *vagyon a mindenhatónak, (u)*
orrában való füst, s-hamar meg
(x) 106. *emésztheti űtet! (x) Nekem-is*
27 v. 3. *orromban vagyon még az Istennek*
lelke, s-nem engedem a tájon
pepecslését! oda mennyen
(y) Psal. *azért, (y) kiknek orrok vagyon,*
15. v. 6. *de nem szagolhatnak.*

11. Mi ha na azonban, ha csak
derekát rontya-meg a Kgyo-
nak, s-fejét űtetlen hadgya? Hi-
szem, talál űtebb gyógyító fű-
vet, mind addig csulz mász!
Fellyebb

Fellyebb még az *orromnál* az *ei-
mém*, melyet mig ki nem irt,
hiaban való, minden szörpiz-
kálása é Tudatlan Borbélynak
az *orrom* környúl! Csuda do-
log! Czéhet sem követet, s-
még-is fejet moís! Vonnyatok
le keresztyén Borbélyok rula a
Tzeh-mesterféget! Vagy ízed-
gyétek jól ki az orrában való
ízört!

12. *Karikát* emlegetet? Meg
kellott azt furni, ha *orromra* ap-
plicalta, mert másképpen oda
lött *karikája*, hanem ha jól meg-
ízegeltte. Vér volt penig még
a *Bial orrába*; s-nem könnyen
engedhette a sebhető ízeget.

13. *Præcept.* Mert Vram! Sz
Esaiás-bul, ezt citálta kegyel-
med ellen: (2) *Mikor ellenem dú- (2) Esai.*
hóskódnél, kevélységed fel jött 37. v. 29.
füleimben; ez okáért, karikát ve-
As tekor-

tek orrodban, és sabolat ajakidra,
és víszsa víszlek téged az utra, à
mellyen jöttél; à mikor à NYOLCZ
okokat dorgáltad, mellyekért egy
okos Ember Pápistává lött, vala
1640. esztendőben.

F E L L E T

14. Hiszem Senacherib-ről
szoll ott Isten! vallyon-s Ce-
gledi, Pogány-é? Ládd-é ö-
csém! itt telik ám ama Pápista
mondas-bé: (a) Kevés külömb-
ség vagyon à Törökök, s-à Prote-
stánsok között. Hadi járjon! (b)
Az Egben vagyon à mi bizonyjá-
gunk, és à mi dolgainknak tudója,
à magasságban.

15. Az említett helyből, Kari-
kát nem furhatot. Mert, noha
mind furót, kalapácsot tart az à
Rend; de, az Acsoké à kariká-
nak mesterféges csinálása nem
övé. Itt-is el-vőtte kenyereket
à Sindelyezőknek. Es így: mind

a jámbor

à jámbor Borbely Tzéher, s-
mind az Acsok Tárlalágot ma-
gára haragitotta, Karikát fétyél-
vén bárdolatlan ízekerczéjével.
Az Esztergárosoknak is volna e-
hez közök; ű-is, bár oltalmaz-
zák itt firos falattyokat.

16. Circulus vagyon à Vulgá-
ta-ban, de, nem talállya a Tzelt;
mert è Sido szo: Káki (Kák)
Samum meum, horgot, nem kari-
kát jelent. Méltán-is; mert, ki
látta, hogy karikát bigygyebsé-
nek Ember orrára, s-ugy von-
nyák hátra, mint itt szoll Isten!
Az Horog cselekefzi azt. Horgot
kellert volna azért említeni, nem
Karikát. De, ugy-is vétett a
Cassai halászok ellen, hogy hor-
gázní indult. Dandia legyen
hát az a Halász, ki néki Pente-
ken, még penzeért-is szép Ha-
lat ad!

(a) Card-
nalis Far-
nesius Pö-
pistis ad
Casarem
Carolus
5: Lega-
tus Ann.
1540. ut
Petrus
Suavis l.
1. Histor.
Concil.
Trident.
pag. 103.
(b) Job.
16. 19.

lat ad! Hol már, négy Tzéhnek
Ellenlége!

17. Sikra kötötte kerekét a
Jesuita, hogy azaz okos (meg-
tettzett a Barátság dorgálásból,
ha az volt-e?) Ember, 1640. esz-
tendőben lőtt Pápisztává. Nem
igaz! Mert a NYOLCZOKOK-at,
még 1631. esztendőben írta volt
PAZMAN PETER Cardinál,
Esztergami (Titulus sine vitulo.
Nem mondgya hát senki: Non-
antis, nullæ affectiones) Ersek, ki
szedvén színét, a Kalasus nevű
Könyvnek, s úgy dedicalta N.
POPEL EVA Asszonyoknak.
Mellynek refutálását, ha pont-
rul pontra, jozanon, jo lélekkel,
s-nem mocskos pennával vég-
bē visik a mai Jesuiták, nem Bi-
alnak, hanem, annalis nagyobnak
vethetik orrában a Kalafintát.

18. C. P. Azt mondgyák édes
Apám

Apám Vrá! hogy a nevét is elől
hozta kegyelmednek a Jesuita!

F E L L E T.

19. Edes Fiam! az én
könyvemben, csak első betűk-
kel írtam volt-ki, de azok, így
olvastathatnak: A' Cassai, Ke-
resztvén, Helvetica, Gyülekezet-
nek, Zelki, Tanítója, Ceglédi, Jst-
ván. Nincs itt a B. V. hogy Vén
Bialnak írtak. De, mint hallatik,
Kis Jesuita dolga; nosza te-is
kis Gyermekek, beszéllj többet-
is elől ez hirben.

20. C. P. Mi! azt-is hallorám
Apám Vram, Azt módorra a Je-
suita: Nem igaz az, hogy Magyar
országban a Bialt, orránál fogva
nem bordonának; Mert, ha Vas ka-
rika nincsen a meg-dűbödött Bial-
nak orrában, erős kötéllel tekerik
meg az orrát, s-úgy bírnak vele.
De kegyelmed ezt hibás elméje
szerezt

szerént nem tudta, mivel senki
eddig Karikát nem vetett orrában
kegyelmednek.

F E L E L E T.

21. Néki fog talám *Sibás*
elméje lenni! Mert nem em-
lekezik reá, hogy a meg tázfol-
tatot *Pázmán* írása, nem hol meg
dúsdótt Bialrul, hanem csak
Bialrul. *Hordosás* vagyon *Páz-*
mánnál, ű pedig csak dúsdótt ko-
rában akasztva néki a' kötelel.
Probállja-meg, meg-dúsdó-
sét a Bialnak! Ne rejtse el ezt is:
hogy erős kötéllel meg tekerte,
s-véle bírt! nem eszem az nap,
csak sirok! Vetett itt-is a mester
emberek ellen; mert a pörölyt,
s-fuvót ki-kapta a Vasbul mun-
kálkodó Emberek kezéből, el-
vőtte a *Kötelel* a *Kötelesektől*;
mellyért, pöröly hagyigálást, s-
még *Kötél* ajándékozást-is ér-
demel. Hat féle Mester Em-
bereket

bereket tréfálván már meg.

22. Bizony dolog! Kivánta-
rott volna, hogy az oktalan Bialt,
eddig-is, (ha Sz. irás kívül va-
koskodot) jó utban igazították
volna a Bialvesetők! De, sem a
Castigálás, *Országokromlási*, *Má-*
lacé Doctor, s-most a *Barátság*
Dorgálás, nem találta még olly
erős Oroszlánra, ki, csak egy-
gyik kőrmével is illeti vala űket.
Hanem, csak el-szalada a Bial;
Kemény, átalhathatatlan bűré-
vel, s-most-is erős terhet von.

23. Vagyon-e még több jó
Fiam! a mit a dologban tudsz?

24. C. P. A' *Præceptorom*
jobb tudgya Apám Vram! ű
kegyelmét kérdezze kegyel-
med.

25. Mitsoda *Karikát* csinált
őcsém! a Bial orrára a *Jesuita*?

26. *Præcept*, Ezt hozta Vram
béc Salas

(4) Prov.
26. 7. 5.

bé Salamonbul: (a) *Felelly a*
bolondnak az ű bolondsága szerént
hogy ne láttassék ű magának
bölcsnek lenni. Ezt is mondotta:
Hogy senki eddigé Bialnak orrá-
ra nem vetette bolondságát, azért
láttatott ű magának illy bölcsnek.

F E L E L T.

(6) Facet
Erischlin
Pag. 1.

27. Vallyon s-meg-felelté
azzal az egész Könyvre? Szin-
te ugy cselekedett, mint egy (a)
Szamar félelmes Pap, ki meg-
ijjedvén a Templumban a soka-
ságtul, így kiált: Tűz, tűz, tűz!
Ezt halván Halgatoi, mind ki-
szaladnak a Templumbul, s-
maga meg-menekedik a pradi-
kálastul. A² *Jesuita* is fel-teszi
magában, hogy mind meg-tzá-
follyá Könyvemet; azonban
meg-rémülvén a sok Ezer aka-
démoktul, *Bolondnak* kiált, s-
ezzel meg-menekedik a refutá-
lastul. Bezzeg ha ugy kellene
ellenke-

ellenkező Könyvet táfolni,
csak jól meg-szidnám az *Au-*
gort, s-menten el-verném nya-
kamrul a gondot.

28. Meg-vallom, hogy a
Jesuita itéleti szerént, *Bolond*
vagyok; mint az Apostolis, (e) *(c) 1. Cor.*
bolond vala Christusért. Magam 4. 10.
rómlotságát is ha vizsgálom, azt
mondhatom: (d) Minden Em- (d) Prov.
bereknél gorombább vagyok én. 30. 3.
De, egy *Bolond*, oly követ vetet
azért a kutban, hogy bizony tiz
okos *Cassai Jesuitának* is gon-
dot ad.

29. A³ Salamon helyében
ezis vagyon: (e) *Né felelly a* (e) Prov.
Bolondnak az ű bolondsága sze- 26. 4.
rént, hogy ne légy te is ű hozzája
hasonlatos. Itt csak ékel: De ű
meg-felelt nekem Bolondnak,
(mint itil) Nosza hát ketten
bolondoskodgyunk!

B

30. Hát

30. Hát senki nem vetette
volt még a Bialorrara bolondsá-
gát? No latom én, nem tartot-
tak hát oktalannak a Bialt, mert
másképpen, könyű volt volna
szemét bé kötni. A' Nemes E-
piscopolis Academiát mind az ál-
tal, Emberek szájában ejti itt,
hogy ű előtte abban, egy Bialt
meg-taréjozot tudos Ember
sem találtatot. Pókiis markát,
hogy ű menten meg-fogja a Bi-
alt. (De, ne járj közel a Bial-
hoz, mert meg-rug!) Vgy cse-
lekefzik, mint a Prædikálás
közben, a Bobul ki-fogyot Pap,
ki így szollot Halgatoinak: (f)
Elegendyetek meg most Atyámfi-
ai a rövid Prædicatioval, jöven-
dő Héten, u) könyvet hoznak, s-
beszég akkor hosszabbban nyuj-
tom tanításomat. Így űis most, a
rövid Prædicatio alat, holzsú-
nyárs

(f) Fucet
Erisch.
pag. 1.

nyárs pecsenyét forgat. De is-
gen kérem a Societást, jól meg-
hánnya vesse, ha elégségesé é
velitor az útközetre.

31. Præcept. A' kegyelmed
Bolondsági közzül, (mint ű ne-
vezi) ezt mondgya ELSŐBEN.
Mert, (g) két Hamis Tanuk ezt
mondották: El-rontsatom az J-
sten Templomát, és harmad napu-
tán fel-építtetem azt. A' Christus
penig szollot (h) az ű Testének
Templomárul. Innen, ezt hoz-
ta ki: A' Uén Bial bolondságát,
valóban, erős szorítani való Kari-
ka! Mert ű-is, az Hamis-tanuk
szerént, Pápiszta Tamtok könyve-
inek, (a kiknek nagyobb részét so-
sanem láttam) szántalan monda-
sit elől hozza, oly értelemmel, a
minémű értelmet az Hamis-tanuk-
is a Christus mondásának csinál-
tak; úgy-mint, szájok izire vá-
lott.

(g) Mat:
26. 61.

(h) Iohan
2. v. 21.

Bz

FE

F E L E L E T.

32. A' *Syllogismusz*: *Valaki hamis-tanukkal él, Bolond* az. De, a *Vén Bial*, bé-hozván a *Pápiſta Tanitok könyveinek mondaſt*, s-azoknak oly értelmét csinálván, mint régen az *Hamis tanuk*, az (mondom) *Hamis-Tanukkal él. Bolond tehát!* Ennek a talyigának edgyik kereke sem jó, bár mást csináltasson a *Jesuita*, a kerek-gyártókkal! (De, mennyen csak oda, rea hanyak bizóy a kerék külöt, mert el lopra a karikájokat!) Az első kereknek mind ki-tört a foga. Mert (i) *Jesabel*, noha éle *hamis Tanukkal*, mind az által, nem vala sült *Bolond*, hanem, vala eſze. A' másiknakis, a sárban maradt a külúje. Mert, probállya meg, hogy azokat, *hamis tanuk* módgyára citáltam! (né

teheti

teheti ennek ízerét foha, ha meg-ízakad is) Avagy, eſék *Censura à Jesuitan*, s-lak hordozás, hogy azokat a *Pápiſta Doctorokat*, *hamis-tanuk* köziben számlállya.

33. Hat nem láttam azokat a *Pápiſta Tanitokot*? De még forgattamis, volt olykor. Mikor kocsival hoztam el, egy Méltóságos Nagy Személytől ű et. Mostis találának az én *Bibliotécámban* afféléket; De nem adok fegyvert magamra edgy *Jesuitánakis*. Izzadgyanak űk-is, ha kel.

34. *Præcept.* Ezis, kezétől jött a *Jesuitának*: *Mások szája val enm, s mások szája isit el-had-mi, merő Bial okosság; merő hamis tanu-bizonyság.*

F E L E L E T.

B3

35. Iol

(k) An-
glo Rem.
annot. in
1. Timor.
3. Sect. 9.
(l) Hab.
9. v. 4.

35. Iolvayon! én, így sub-
summálok: De, kik ezt mond-
gyák: (k) Az Ecclesiában kel-
simni, (maga minden Ember,
(l) saját Hűtéből él.) azok más
szájával esznek. Mondgyák hát
azoknakis, hogy Bialok, s-hamis
Tanuk.

36. Præcept. Ígyishabozot
à Iesuita: Ha semg, ugyan csak
ugyértették a szavokat, a mint à
Ven Bial szája isire szabja, így
már, nem Pápiák, hanem Biali-
sták; akár Costerus, akár Scotus,
akár Canus, akár Becanus, akár
Tyranus, akár Cajetanus, akár
Biel, akár ki más.

F E L L E T

37. Szinte ugy cselekedzik ir
à Iesuita, mint à Negyven-napi
Bűjtőt, szorosan meg-tartani
parancsola edgy Pap. Kinek
mikor

mikor mondanák Halgatoi?

(m) Iam Christus, Apostolival
edgyüt, meg-ötte Cseterteken est-
ve az Húst, (az Húsvéti Bá-
rányt) nem várván Húsvétet.
Ezt felelé reá: Meg-évék bi-
zony, de megis adak az árrát; mert
más nap à Christust meg-feszíték,
à Tamtványok sem halának meg
szép halallal. (mint ha az Hus-
étel lőt volna oka!) A° Iesui-
ta is, ki nem tudván Doctorit
fejteti à szövevényből, szegé-
nyeket, mind Bial bűrben öl-
tözteti. (jol cselekedte, mert
erős à Bialbűr!) E° vigasztalált
nyujtván à szegény Bialnak:
Gaudium est miseris socios habu-
isse malorum.

(m) Facet
Erschius.

38. Præcept. Másillyen bo-
londságát-is allatta kegyelmed-
nek: (n) Nem de, nem tizenket-
ten választottalaké én; és kössü-

(n) Ioan.
6. v. 71.

B 4

leték,

letek, ördög az edgyik? Mond-
gya vala penig Judás Iſcariotest:
mert é vala el-árulando ütet, holot
edgyik volna a tizenkettő közzül:
Ebből így halásztot: A' karikát-
lan orru Vén lánbor, est nem tud-
ta meg-gondolni; hogy ha edgyik az
ördög, nem ördögös a többi.
Mit hányod egy s-két Em-
bernek a tanítását, az egész Pápi-
sta Ecclesiát ostromolván, ha Em-
berséges Ember vagy?

F E L E L E T,

39. Nem csudálom én, hog^o
lopásra vetemedik a meg szü-
kült, mert a kételenség nagyra
viszi Embert. Ihol! hogy a Ie-
suitsa, holzu köteleit nem talál,
Pápista Doctorinak, mély kut-
bul valo ki-vonására, edgyül
edgyig szegény citált Papista
Tanitokat, mind ördögöknek
mond-

mondgya! Bizonyára még én
illyen Iesuitát nem saidítottam,
ki Doctorinak, irásira valo nem
felelhetésért, őket ördögöknek
írja. Bezzeg nem így becsülték
ezeket mások! (o) Scotust hivi-
ták, éles elméjü Tudos Ember-
nek. (p) Canust nevezték, a
Nagy Doctorok után, a Szent I-
rás titkait, leg-világossában fej-
tegetőnek. Meg-tiltottak, hogy
(q) senki Tyranust meg ne vesse.
Allatták (r) Cajetanus felől,
hogy kevés volt hozzá hasonlatos
a Theologiában. Hízzem Izépen
Commendáltak ezeket! még-
is, hogy edgyet értenek némely
dolgokban a Calvinistákkal, a
Iesuitsa, fekete Ország felé iga-
zittya! Bizony el nem hiszem,
hogy ha az jo Angyalokat latná
mellétünk-is, hogy gonoszt
nem kívánna nekik! O tempe-
ra! Omores! B5 40. Még

(o) Bell.
lib. 2. de
Euch. c.
23.

(p) Pere-
rius les.

Com in
Exod Et

Com in
Dan. lib.

12, c. 6.

(q) Idem
Com in

Gen.

(r) Senen.
Biblioth.

lib 4. Tit.
Thomas.

40. Még sem tér el (látom)
az orromtól! im meg haitom,
mennyei mellőle! Szép Ci-
vilitást tanult Loyolától! Csak
hog' az első Syllaba hijával! Vg'
kel, ugy! leles Theologus! Ki,
non argumentis, sed argutis &
convitiis! Miis tudnánk ugy,
ha az Isteni félelem meg nem
tartoztatna! De, se ipsum meti-
ri, est optima Geometria. (s)
Még feddi Isten rövid nap a Sá-
tánt, s- Jánosua Papot szépruá-
ban öltözteti!

(s) Zach
3. v. 1. 4.

41. Nemedgy, s-két Pápiſta
Doctornak hántam irását; (ha
meg-nyitná szemét a Iesuita)
Sem nem az egész Pápiſta Eccle-
siát ostromlottam, mert arrul (t)
protestáltam a könyv praefatioja-
ban. Hát? Meg akartam mu-
tatni: hogy sok Papisták más
Credoban vadnak, mint Pázmán
a Ka-

(t) Pag.
10.

a Kalauzban, s-az utánna cső-
dült némely Iesuiták.

42. Præcept. Ehez való volt,
e' mocska-is: Nem sok parásna
Calvinista Prædikátor bűnbö-
dött-e már itt a Felső Magyar
országban? Nem olly orr fel-eme-
lő Bialok vagyunk. Neked penig,
karika legyen az orrodon cs után.

F E L E L E T.

43. jeles példa! az hogy:
Parásna Prædikátorok voltak
hát, az én túlem sokszor bé-ho-
zott, s-á Jesuitá-túl penig,
mérge fogokkal mardostarott
Pápiſta Doctörök, Szegények!
hiszem velzének a Vár alatt,
hoy a Calvinisták mellé állának!
A' Phariseusok-is így cselekedé-
nek a vakságbul meg-gyógyúl-
tal: (u) Te légy Christus Ta-
nitványa, mi Mosesé vagyunk!

(u) Ioann
9. v. 28.

Igy:

Igy : Ha Paráznákká lóttek, s a
Cálvinisták mellé állottak ők
Papistá Doctorok, mi megma-
radunk a Pápa mellett! Iol va-
gyon : munkajokkal se éllyerék!
(meg-tiltyuk) mert : (x) a ki
a Paráznához ragaszkodik, egy testt
a Paráznával. Hala Istennek,
penig meg-hasonlítottak!

44. Meg-tiltheti az egész
Kereszténység! a régi Papisták
Tudományát s-e' maga hirt é-
retlen Jესuitaét! A' melly Docto-
rokkal én, edgyütt-is másutt-is
írásomban éltem, azoknak szép
dicsiretes Coronát tóttek ők
Papisták fejekben; é Jესuita pe-
nig, haragzik reájok, s-cbnek
veti őket, hog' mellénk állottak.

(y) Libr.
inscr. qui
est de va-
ni. scien.
(2) leg 4
libr. 16.
de Iust.

1. (y) Maga Agrippa Cornélius,
tisztelő Nemes férfi volt.

2. (3) Aquinási Tamas, a Szent
Irásnak virága.

3. (a)

3. (a) Arias Montanus, az Hispa-
niai Philo Kraly Theologus.

4. (b) Cassander György Tudomá-
nya, az Ecclesia idve segere
valo.

5. (c) A' Catechismus Tridenti-
nus, egész Concilium végezé-
sebul, s-ötödik Pius Pápa pa-
rancsolattyal nyótattatott ki.

6. (d) Catharinus Ambrus, éles
elmjü Ember volt.

7. (e) A' Collegium Anglo-Rhe-
mensé-ben, semmincsen oly-
lyan, melly, a Papista Kegye-
séggel ellenkezzék.

8. Cusanus Miklos, a régi irások-
nak fejtegetésében, igen tudos
volt.

9. (g) Driedo János, jeles Theo-
logus volt.

10. (h) Durandus, éles elmével
bíró.

(a) Posse-
vi. Iesui.
Apparat.
Tit. Ari-
at.

(b) Lit.
Imper. de
Cassandr.

(c) Eder.
in parie.
Catechis.

(d) Posse.
Ies. Ap-
parat. sa-
cro Tit.

Ambros.
(e) Idem
Tit Ang.

(f) Aene-
as Sylv.
libr. 1. de
gest Conc.
Basil.

(g) Essen.
Comm. in
Tim. 1.

(h) Stapl.
de Doct.
princ. lib.

11. (i)

- (i) Rabin den Ies. praf. in l. Salmer. Ies. in Pa. rab. Ev. (k) Alph. de Castro lib. 2. bar. c. 13. (l) Sixtus Senensis. Bibl. libr. 4. Tit. Io. ann. Fe. rus. (m) Idem ibid. Pag. 272. (n) Ant. Anonim. de vita Gratiani in fine to. rian Volu. minis. (o) Sixtus Senens. ut mod. Tit. Hol. (p) Peverius Ies. Com. in Gen. 14. num. 59. (q) Acosta Ies. libr. de Temp. noviss. c. 15.
11. (i) Eccius Janos, à Catholica Vallástéffen oltalmazta.
12. (k) Erasmus Desiderius, à tiszteletes Tudományok felől, jól emlékezett.
13. (l) Ferus Janos, nem volt Német országban hasonlatos à Catholicusok között.
14. (m) Gerson Janosnak, nagy értelme volt à Scholastica Theologiaiban.
15. (n) A' Gratianus Decretomos könyvet, III-dik Eugenius Papa Confirmálá.
16. (o) Holcot Rupert, à Sz. Irás magyarázásába, igen tudos volt.
17. (p) Hugo de Sancto Victore 3. második Augustinus volt az ő idejében.
18. (q) Fansenius Cornelius, Tudos, s-kegyes életű ember volt.

19. (r)

19. (r) Tyranus Miklos idejében, nem volt hozzája hasonló Theologus.
20. (s) Magister Sententiarum, Petrum Lombardum, az ő nagy értelméért, Sententiák Magisterének neveztek.
21. (t) Mirandulanus Picus Ianos, az ő fényes elméjeért, Phoenixnek hívatott.
22. (u) Morus Thamas, dicsirettes Férfi volt.
23. Pighius Albertet, csak nem minden könyveiben dicsiri Bellarminus.
24. (x) Platinával, à IV-dik Sixtus parancsolá meg-iratni, à Pá-Papok viselt dolgait.
25. (y) Polydorus Virgilius, à Canonica irásokból írta, hét szás, s-még több sententiát.
26. (z) Roffensis Episcopus, az Ecclesiának erős oltalmazója volt.
27. (a)

(r) Sixtus Senensis ut supr. Tit. Nicolaus.

(s) Idem ibid. Tit. Petrus.

(t) Idem ibid. Tit. Ioannes.

(u) Pever Ies. Com. in Gen. 30.

(x) Ant. Hist. de vita Pontificum.

(y) alio Ies. Com. in Parah. Tract. 1.

(z) Sixtus Senensis ut supr.

Tit. Ioh. Fischerus

(a) Bell.
libr. 3. de
de Euch.
cap. 23.
(b) Praef.
Operis.
(c) Valen.
Ies. Ana-
lys. libr.
1. cap. 5.
(d) Possé-
les. not.
div. verb.
pag. 27.
(e) Eras-
mus ann.
in Rom. 1.
(f) Essen.
Comm. in
2. Tim.
part. 2.

27. (a) Scotus, éles elméjü, Tu-
dos Embernek neveztetet.

28. (b) Sixtus Senensist, az öfö-
dik Pius Pápa, fia gyanánt tar-
totta.

29. (c) Soto Dominick-nak, nagy
Tudománya, s-nagy esze volt.

30. (d) Stapletonus Thamas, a Ca-
tholicusok közt, leg Tudosabb
volt.

31. (e) A^o Stauplensis Faber Tu-
dományán, csudálkoztak.

32. (f) Vives Ludovicus, minden
kétkedés kívül való Ember
volt.

Enyi szava hihető keresz-
tyén Catholicusok, hiszem igen
dicirik, a^o Cálvinisták Vallása
Igasságát állato, harmintz három
Doctorokat! s-csak a^o mi Iesui-
tánk válté ki közöttök? Unus
homo, nullus homo! Una Hirun-
do, non facit Uer!

45. A^o

45. A^o lok Cálvinista Prædi-
kátorok parásnaságát, minek e-
lőtte emlegetné a Iesuita, jól
gondolkodgyék errül: (k) Oly
Fertelmes életet élnek sok Papok
a miénk között, mint ha Isten sem
volna. Szegény Stella, hiszem
igen bé-hatot volt Csillagi fé-
nyével a setétre!

46. De penig meg-büntettet-
tek a Cálvinista Prædikátorok!
(ha ugy volt) Hálá Istennek,
hogy mi így nem szólhatunk:
(l) Sok helyeken, meg engedik
Püspökök, a papoknak, fizetésért,
a Concubinátust.

47. Be roíz Barátság, hogy
karikát kíván orromra a Iesuita!
Írását azonban, ezzel rekeszti-
bé: Légy egészségben! Be nyó-
morult egészséggel bír az, kinek
orrán fityeg a karika! Nyilván
Gyermekesdit jádzik, mert az-
zok

(k) Dida-
cus Stella
in cap 20
L. 66 fol.
242.

(l) Gra-
vamina
Principū
et statu-
um Impes-
rii art.
75. & 91.

(m) Eph.
4. v. 14.

zok szoktak melég Tavaßsal ka-
rikászni! Lassa, ha ki-szedeti fo-
gait, s-á Bölcsöben fekszik, é
tilalom ellen: (m) *Ne legyünk
többé Gyermekék!* En vizsgál-
csapom a karikat, s-ha karika-
májjat ad, s-meg-hókkenti, ma-
ga legyen bibéjének oka! mert,
nem úgy bánik velem, mint Tu-
dos, s-emberséges Ember.

48. *Præcept.* Aztis mondot-
ta Vram! *Ha az egész Romai A-
nyaszentegyház szavait, és szavai-
nak értelmét találta, mellyek ke-
gyelmed hamiságát bizonyítanák;
akkor bizonyítsát ü ellene bátran.*

F E L E L E T.

49. Mind edgyben kellene
hát úgy nékem gyűstenem a
Romai Valláson valokat! *Vén
a Bial, legény! nehezen futhat,
faradhat; azonban, minden-
nap nagy igátis von! De a mire
érkezik,*

érkezik, ugyan menten furja fa-
ragja. Noha, csak *Cassannis* meg
mutathattya azokat a *Pápista*
Embereket, kik halván a *Romai*
Anyaszentegyház szokását, a
Prædikállásban, csak nem To-
rok szakadálk rikolto Tanito-
joknak Halotti kiáltásakor; bá-
tran szoltak ezt: *De azt nem val-
lom jó Pater Uram!* Vgy tetzik,
nincsen ollyankor *Romának* é-
gész szava, sem szavai értelme!
A' *Tridentumi Conciliumot*, ma-
gais a *Duellum*-os Iesuita, ugy
tudom, *Romai Anyaszentegyház-
nak* tartya. De, soha el nem hi-
szem, hogy minden *Pápista*, an-
nak végezését javallya. Lássér-
rül, a (n) *Barátsági dorgálásban.*

50. *Præcept.* Illyen példá-
valis bizonyította Vram! *Azt
szozod elől valaki irásból; fol. 91.
hogy bolondság azt el-hinni,*

C2 s-felet,

(n) A pag.
447. ad p.
455. Ht
253. 254

s-felette nagy vérek, ki ezt mondgya maga felől: hízem én, hogy a Iesus Christus Vére által idvezülök. Arra kérdelek itt, ha, az egész Papista Ecclesia Vallása-é ez? mond meg, ha Ember vagy! De, csak Bial módon szollajz hozzá: a legyen azért az orrod karikája, a mit az egész Romai Sz. Edgysás a felől tart, mondván: Concil. Trid. Sess 6. Can. 1. 2. 3.

1. Ha valaki mondgya, hogy az Istennek malasztja, és Christus érdeme nélkül megigazulhat; átkozor legyen!
2. Ha valaki mondgya, csak könnyebségre valonak az Isten malasztját, s-nem az örök élet megnyerésére; átkozor legyen!
3. Ha valaki mondgya, hogy a Sz. Lélek Istennek meg-előző segitsége nélkül idveség-re való

re való jot tehet; átkozor legyen!

Ráferé az orrodra é karika? No-
ha ugyan vastag a bialos orrod; de
azért, csak reád vonnya ezen ka-
rikát Esaiás Prophtának amaz e-
rös fogója, a mely után monda az
Angyal: imé ez illette az ajaki-
dat, és el-véterik a te hamisá-
god. Esa. 6. 7.

F E L E L T.

§1. Hihető, nem akadt
volt meg Panigarola Papista
Doctör a Iesuita Bibliothecájá-
ban! (alig ha nem saíditván a
könyű szerben való futást, ha
mit hozz az idő) s-azért nem a-
kar sok könyveket tartani, hog³
hamaréb, illa berek, ha náda
kert! ezis az oka, hogy nem
nyomozza nevén, a túlem citált
Doctort, s-ugy vetemedik nagy
C3 kétel-

kételkedve a *Valachizálásra!*
Maga, ha jó *Theologus* volna,
kellene tudni, ama *Practicus*
Canon: *Nihil faciendum est du-*
bitante conscientia. Ű pedig ké-
telkedik az *Autor* felől.

52. *Panigarolát* ültöközi, rá-
godgyék *Lovaniumon*, melyben
edgy nagy *Papista* Sereg, így
szol: (o) *Nem isméri a Ss. Irás*
ollyan Jutet, mellyel el-hidgye
Ember azt, hogy Ű, a Christus ve-
re által idvezül. It, bezzegh
Emberre akada, ki edgy Trup
Papistasagot állata Panigarola
mellé!

53. *Csábit a Concilium!* Mert
noha, edgy felől, a *meg-igazulás-*
hoz töldgya a *Christus érdemét;*
de, más felől azt, így rontya:
(p) *Nem elég azt himni, hogy*
Christus mi érettünk elegendes-
képpén vértontott: Vgyé, hogy
ízam

(o) *Lova-*
nium/es
art. 9.

(p) *Conc.*
Trid. Sess.
14. Can. 13

ízam-ki-vetésben bocsátotta it
a *Christus érdemét?* Tudra ezt,
Bellarminus-is, s-azért szollot
igy: (q) *Mi, meg-igazulunk, a*
bennünk lakozo új életért, nem a
Christus érdemért. *Salmeron*
penig, ugyan ragadta; hogy (r)
é legyen valamely *Oecumenicum*
Conciliumnak elmeje, hogy a *Chri-*
stus halála által, igazuljunk meg
Isten előtt. Látsa a leluita, ha a
kőrmét a filéhez viheti! A
Concilium penig, csak tetten te-
fzi, s-gyonton gyonik.

54. Nem csak az *Isten ma-*
lasztját, mondgya szükséges-
nek a *Concilium* az örök életre,
hanem így is szol: (s) *Ha ki azt*
mondgya; hogy a meg-igazult Em-
bernek jó-cselekedeti, úgy Isten
ajándéki, hogy ne legyenek egyszer
s mind az Embernek, örök életet
érdemlő okai, atok legyen! Hal-
lod,

(q) *Bell.*
lib. 2. de
Iustif. c. 2
§. 3.

(r) *Sal-*
meron.
tom. 15. p.
20.

(s) *Cont.*
Trid. Sess.
6. Can.
32.

lod, mint varrotta à malaszt mel-
lé, az Ember érdemétis! Noha
ezt, rava szul el-hadta à Iesuita,
de, meg-szaglott az erős Bial-
orra.

55. Vallyon s-Bellarminus,
Rimai Edgy-ház-fi volté? Ha
à volt, tapodta Tridentumot, ig³
irván: (t) *Vagyon az Ember-*
nek szabad akarattya, az Idivessé-
re tartosando dolgokra, à MIN-
DEN KEGYELMEK ELÓT-
TIS. (Nolza most Synatlakjál,
mert egy mostosa Fiaó tamada!)
Ha penig é Romai Baltyát lö-
völdözi a' Iesuita, nyilván fel-
Pápiastaságot töröl ki, Magyar-
Világunkból! Az hogy: Ha à
Concilium szavain fundal, vešti
s-sillyezti Bellárminust; Ha ezt
oltalmazza, türköli Nagy-Gyú-
lését.

56. Le-veté mind az által
Kámlá-

Kámláját à Iesuita, s-el-ugrék
mellőle. Mert Pánigarola azt
vitatá: nem kell senkinek maga
felől ezt állatni, hogy ű à *Christus*
vére által idvezül. ű penig, az
idvezülésből, igazulást; à Chri-
stus véréből, malasztot; az *EM-*
ből, Köszönségességet csinalt.
(Külömböznek ezek *Domine*
Frater!) Nyilván à Fa képnél
hadta à *Subjecta materiát!* Az
hogy: à vaknak, fülét akarja
meg-furni, s-à siketnek szem-
gyógyító irt ad! Itt is zörgeti
à Borbélyok szelentézét! Puff,
puff, puff az hátán!

57. Mit karikás már annyit?
Estve vagyon, idi haza Gyer-
mek! De mit mondgyak? A' Kis,
(ha ű) sik uton csintalankodik;
s-ki tudgya, ha (u) à *sikon* kari-
kásván, nyakra fűre vettetik? Iol
meg-gondollya ezt à csuffondá.

C 5

ros sér-

(t) Bell.
libro 6.
capit. 15.

(u) Psal.
73. v. 18.

(x) Prov. 3. v. 34.
(y) 2. Reg. 2. 23. 24.
ros férég: (x) *Meg-csufolya*
Isten a csufolókat. Ihol jó az (y)
Eliseusokat védő két Medve (hi-
hető, fiai-is vadnak azoknak)
szaladgy, izaladgy!) s-menten
szaggat.

58. Azt kérde: *Reá féré a*
Conciliumtul adatott karika az or-
romra? Nem fér; mert, TIZEN-
NY OLC Z Karikát vetett már
reá. Nagy orru Barát volnék én
ugy, ha azok, mind reá férné-
nek! Ne embertelenkedgyél!
Fama, fides, oculus, non patiuntur

(z) Psal. 12. 4. 5.
ludum. (3) Ki-vág Isten tégedet
kevély nyelv! mert ezt mondod:
Nyelvemmel mindent tehetek.

Hogymár ű-is: *Et nos poma na-*
tamus! Had járjon! ászegény
Bial csak ezzel vigasztallja ma-
gát: (a) Ha valaki ugy szenved,
mint keresztyén, ne szégyenlye! sőt
inkább dicsőítse Istenért. Meg
tettzik

tettzik azonban: *Szamar állott a*
Bial mellé, ki, csak Kis; s-mit
félne tőle a vastag elméjű, s-erős
testű Bial? Iol tőtte, mind az ál-
tal, hogy a két Kovát egyben ű-
tőtte, mert tüzet adott, mely-
nek egygyik rébe égett, s-másik
élezt.

59. Hát *vastag a Bialos orrom?*
Latrikámus Ember vagy! No-
szá mérjünk orrat, vagy küzköd-
gyunk orral! Ha én meg-látom
az enyimnek nagyságát, így bol-
lok: Bizony nincsen itt a Jesuita
Karikája, mert, ki nem tettzenék
attul az orrom! De, ha a Jesuita-é
talál nagyobb lenni, ageb, ki el
ne vágassa! hadd czimpáskod-
gyék.

60. De, kaczagja-meg ezt a ke-
resztyén Magyarság: *As Esaiás*
erős fogójával, vonnya Karikáját
az orromra! Tudatlan volt a je-
suita,

suita, s elég nagy Szamár! *Esaiás* környül, nem én mellettem forgódott a fogó. Néki-is, nem orrát, hanem száját illette. Bezeg el-vesztet am itt a jesuita bölcseségének kulcsa! Így kell-e felelni? A' Czigányokhoz ment ű fogó keresni! Nosza jó Vajdak pörölyözzétek-meg, csak csontyát meg ne törjétek!

61. Hálá Istennek mindazáltal, hogy el-veszti *Esaiással* hamisságot! Itt relik-bé: (b) *Mikor jó akarattal vagyon Isten valakinek utához, még ellenségét-is jó akarójává téfszi. Ha meg-fogta orrom tzippáját egy felől, más felől, vétkeimet törli.* (c) *Meg-igazítottát hát a' Bölcsesség! Vgy-e Fiam?*

62. *Præcept.* Valóban-meg Vram, ugy látom! Csak hogy: **HARMADIK** bolondságát-is, (az ű

(az űszava szerént) ezt mondgya vala kegyelmednek: Hogy a' *Uén Bial* orra eleiben, ilyen *Sz. Irás* ütődik: A' *Ki Istenül vagyon, Istennek igijét halgattya. Azokáért nem halgattjátok ti, mert Istenül nem vadtok. Felelénck azért a' Sidok, és mondának néki: nem de, jól mondgyuk-e mi, hogy Samaritanus vagy te?* Jan. 8. 48. Bolond felelet; arrul felelni, a' mincs a' Kérdésben, és a' Kérdés mellől el csavarogni.

Ezt szokásul vőtte a' *Uén Bial*, hogy im karikátlan volt az orra; számtalan-felé el-csavarog, el-szökven a' fel-vőtt dolog mellől, ezer más dolgokban kap, hogy az olvasó eszébe ne vegye, a' *Uén Bial* helytelen feleletit.

Es azt állattya, a' mit az ellenkező fél nem tagad: valamint a' *Sidok* is szörnyen állatták, hogy *Samaritanus* a'

mus à Christus; à mit nem is tagadták
 űszent Felsége; mivel igazán való
 lelki Samaritanus volt. Luc. 10. 33.

Ezen Sidokat követi à bialos or-
 ru agg-szerszám: szörnyen állat-
 ván, miképpen à Calvinista Præ-
 dikátorok à Szent Írásból satullyák-
 ki à Calvinista Religionak csikke-
 leit. Ezt pedig à nyolcz okok
 nem tagadták; hanem, azért mond-
 gya, hogy Papistává lőtt amas okos
 Ember, hogy à Luther és Calvinista
 Prædikátorok, à magok okoskoda-
 sát, Consequentiajok csinálmányát,
 gondolattok alkotmányát adgyák,
 à mikor azt rebesgetik, hogy csak a'
 tiszta szemén szedett Szent Írást
 hirdetik.

Ezt à Úén Bialorra né hogy el-ta-
 szítaná magárul, sőt fel-veszi örö-
 mest, és nag' bosszú à Calvinista val-
 lást ezzel állattya: csak az elsőokra-
 is negyven szer mondván: ebből azt
 hozzuk.

hozzuk ki, ebből è következik, eb-
 ből ez fakad, ebből ez jár ki &c.

Ezt állattya vala à meg-tért
 Ember, hogy à Calvinista vallást
 csak ki-facsarják à Szent Írásból;
 valamint az ördög azon Szent Írás-
 ból ki-satullya vala annak az okát,
 miért vesse le magát Christusunk à
 toronyról. Matt. 4. 6.

Ez az ördög practikája, à bialos
 orrod karikája lehet; hogy ez után,
 ne è Világ bölcsessége szerent,
 (Col. 2. 8.) csak Consequentiaik
 által satul ki Vallásod bizonsá-
 git; mert à Consequentia, kit csak
 az Ember csinál, meg-csalható,
 valamint a Calvinista Vallás, kit
 a Úén Bialis csak à meg-csalható
 Consequentiaikra függést: mint-
 hogy tiszta Sz. Írásból edgyet sem
 mutatbat, à mit hiszen ellenünk.
 A' mely Consequentiaikat pedig à
 Sz. Lélek, vagy Sz. Írásban, vagy
 azon

azon kívül formált, azok, meg-
csalhatóan Consequentriák, a mely-
lyek megis ütök az orrodát, ha azon
Isteni Consequentriákhoz töldeződ
a Te hitván teleményidet.

F E L E L E T.

63. Még sem szűnt meg, az
okost bolondítani? Kérd-meg
a Loyola Sánta Katona a prodgyá-
tul: Mellyik volt okosabb, az-é,
ki a Bakot fejte, vagy ki a roslát
alája tartotta? Ha itt nálánál bo-
londgyabratálál, bár ne vásárol-
lyon Bialt a sokadalomban! Csak
erre felellyen-meg a bolondnak:
Hány mért föld, a szeretet szereteti-
nek Magnese, a gyűlölség fén-kő-
véhez? Ilmért: Bátoróságos-é va-
lakire mérget köszönöm, hogy azt,
meg-gyógyította? Ide valo ez-is:
Honnan vagyon az Opticában, az a
külömbiség a Szemben, hogy némely-
lyek

lyek, szem-bé-bunyva lássanak,
és szem-nyitva vakoskodgyanak.
Ezt fe-felejcsük el: vallyon az
igaz ügyet, a káromkodo nyelv,
el-vesztéti-é? Ha olly okos a
Iesuita, izollyon valamit ezek-
re!

64. A' Iesuita sem sokkal én
nálam Iffiab; mert az ősz haja-
kat, nem mindenkor az Idő csi-
nályta. Am legyen Vén bár!
én nem kívánom, régi időmet
vilza vonni, s-Isten ellen felefeb-
vétket cselekedni! mivel hogy
az Iffiúság, az el-múlt idő, a ki
mondot beszéd, s-a szűreesség meg-
nyerése, vissza hibáztatlanok. Las-
ta a Iesuita, ha porázra fűzheti-
é el-múlt napjait! De én tu-
dom: hogy (d) a tüzet meg- (d) 4. E/sd
mérni, a szelet fontban vetni, s- 4 v. 5. d
az el-múlt időt vissza hozni, nem ki-
csiny Mesterseg!

D

65. Kő-

65. Köszönöm, hogy le-vőrt
te a karikát az orromról, s-már,
csak orrom eleiben űti! Mit jád-
zik mégis az orromval? Szintén
ugy jártam én ez Iesuitával,
mint edgy Deák régen, egy fél-
száju, Tyukodi nevű Nagy Em-
berrel; míg a Tokai révben ed-
gyút voltak, a Mesteris ugy al-
kalmaztatta száját, minémű volt
a Tyukodi-é; (sajdítván, hogy
a Fű Ember annak örül, hogy
nem csak neki vagyon fél-szája)
De, meg-válvan edgy mástul,
igy kiált utánna a Deák: Tyu-
kodi Uram! nem ál felén a szám!
Meg-haragzik amaz, s-által vág
kardgyával a Tiszán a Mester u-
tán; a tréfás Deák, le-dúl, így jaj-
gatván: Faj el-vesztél! Ragad-
gya Tyukodi erényét, s-tiza-
rányat küld a Deák után, hogy
azt, kölcsö sebg-gyógyításra
Nem

Nem igyenessen állá a mi Iesui-
tánk szajais, mikor a Calvinsták
igaz Vallását mocskoslan cle-
püllyi vala, mellyet én látván,
hozzá erefzkedém, s-feles mo-
solygó beszédekkel akarám a
Nyolcz okokban hozzám vonni;
De választált téven közötrünk
a könyv, meg-kelle vallanom,
hogy nem o jár az én pennám,
az hol az övé. Mellyért néki
gerjede, im mint meg-vága, s-
mely nagy karikát rún az orrom-
ra! Le kelle azért dúlnom! ha-
nem ha ezzél éledek már meg,
hogy csak orrom eleiben ütötte a
karikát! De, ha halálos-is a seb,
ezzel szolítom meg magamat:
(e) *Noli timere mortem, quia li-* (e) Me-
beraberis a peccato, ab ærumis, a lanchid.
mundo, a rabie Theologorum.

66. *Mendacem oportet esse*
memorem! Hol szöktem el a fel-
D a tótt

tött rzéltül, hogy nem nevezet
 vagy edgy helyet? Hol felel-
 tem arra, a mi kérdésben nem
 volt? Híszem könnyen rajta é-
 rik it a fillentésen! Mint amaz
 hazug Embert, ki azzal kérke-
 det, hogy ű egész Európát bér-
 tta. Kérdik tőle: Volté hát Ve-
 lentésben? erre így felel: nem
 nezhettem jól meg a Vározt, mert
 este későn mentem mellette el.
 Mondgyák erre némellyek: Si-
 szem Tenger vőtte azt környűl,
 s-hogy mehetett mellőle el? Illy
 válasz ad erre: Mert Tél volt
 akkor, s-a Jégén mentem. Az én
 Maimomis erőssen állattya,
 hogy el-mentem a dolog mel-
 lől; mely ű mondasát én tagad-
 ván; ezt hozza osztán be, hogy
 én turullom ki azokbul az hely-
 lyekbűl a Calvinista Vallást.
 Mindenik görbe! s-ez utollo
 sem

sem lehet támasza az elsőnek.

67. Hogy a Tzél mellől el
 nem szöktem, így probalom
 meg: Valaki a *subjecta materiát*
 próbálta, nem szökik el a tzél mel-
 lől. De mikor én ezt állattam,
 hogy a Calvinisták Tudománya,
 a Szent Írásban vagyon, akkor, a
subjecta materiát próbáltam. (Mert,
 ezt akartam rontani: Hogy a
 Calvinisták Tudománya közzűl,
 csak edgy sincs a Sz. Írásban) Nem
 szöktem hát el a Tzél mellől. Lád-
 dē, hogy méltatlan rágalmazot!
 s-nem lstenes cselekedet, hogy
 Core-val edgyűt, (f) *Moses el* (f) *Nam*
lenindította fel a Népet! De, ne 16. v. l. 2.
 vesse ahoz a támaszhoz hatat;
 mert úgy jár, mint az Elefánt,
 ki erős fahoz támaszkodik, s-ug-
 nyugtattya magát. Mely fat, az
 űtet meg-fogni akarok, félig el-
 firészelnék, s-mikor a nagy ok-
 D3 talan

calan marha, reá érzekedik, el-
dúl a fa, s-magat Emberek ke-
zeben ejti.

68. Nem 40. Sz. Irási helyet,
hanem *hatvan kettőt* említet-
tem; De, nem magamtul, ha-
nem az ú Pápiſta Doctori irá-
siból, mellyet így vegyen: *Ua-
lamely Sz. Irási helyekben, edgy
egész Pápiſta Sereg, a Calviniſta
Vallást javallja; a Jesuitánakis,
nem kel azokat meg-vetni: (mál-
képpen, hogy lehet igaz Pápiſ-
ta a Iesuita? Avagy az ú Do-
ctorinak, olcson vért mind sze-
mekben!) De, sonnan a Calvi-
niſták az ú Tudományokat próbál-
lyák; azokban a Sz. Irási helyekben,
edgy egész Pápiſta Sereg, az ú
Vallásokat javallja. A' Jesuitá-
nak sem kel hát azokat meg vetni.*

(g) A pag
27. ad 47.

Lásd ennek második ágat a (g)
Baratsági dorgálásban.

69. Ha

69. Ha penig a Iesuita maga
Doctorit javallja, s-minket pe-
nig gunyol; ugy cselekedzik,
mint, edgy halálához készülő
Ember, tót Testamentumot, el-
veszet Tinojárul; hogy *ha meg-
talállyák, legyen az árva ké, de ha
nem lelők, legyen a Pápe.* Val-
lyon jo neven vőtte-e a Pap en-
nek jo akarattyát? Nem itilem:
Mi sem köszönnyük a Iesuita-
nak, ily mostoha szeretetit.

70. Ment ezisminket: A'
Citállyá ördögi módon a Sz. Irást,
ki abban valamit el-hagy. (mint ú,
hogy ezt el-hagyá: *Je vis tuis.*)
De a Calviniſták, Sz. Lélek Con-
sequentiaival élven, nem hadnak
valamit el a Sz. Irásban. Nem ci-
tállyák hát ördögi módon. Fe-
tellyen ki a Iesuitaság az ú hely-
telen (h) Consequentiaibul, s-
ugy kopácsollyon rajtunk.

(b) A
Pag. 107.
ad p. 11.

D 4

71. Ma-

71. Magát a Bialt ülteti már orromra, nevezvén *bialos orrunak*! Latom én, sok színt visel magával a *Jesuita*! hol *karikát* farag, hol *dorombot* penget, hol *Bialt* emel. Hogy birta vallyon az *orromra* tenni? No, akár mint *szepelkedet* legyen ű, de, erős *vasbul* állónak kell lenni annak az *ornak*, ki edgy *Bialt* el-birr. Szinte úgy járt ű most a *Bialt* szogatásával, mint, egy sák fazakat, nagy nyögéssel fején emelt *Abon*: ki mihelt haza ért, le-vetette a tellyes sákot, mondván: *Jai mint el-nyomá az átkozot a fejemet*! s-az után vótte elzében, hogy mind egyben romlot a fazék. A mi *Iesuitánk* is *Bialt* emel nagy bajjal, mint *Sisyphus* temérdek kővét, az hegy tetejére, de csak *vilza szalad*; s-az után *velzi* eszében; hogy

hogy *oleum* & *operam* perdidit.

72. Gyököntök érette, hog² *Consequentia*imnak e *Ülág* bölcsé-
csé-*sege* ízerent való *Conformá-*
lúsarul *dehortál*! de, mi lehet
vallyon az? (i) *Emberi* *rende-*
lésnek *magyarazza* az *Apostol*.
Halá *Istennek*! (k) *Az* *Embe-*
rek *parancsolatibul* *tanittatot* *Tu-*
domány, *hiában* *való* *Istennek* *e-*
lőtte. Olyan ám a *Iesuitai* (g) *bölcséség*!
(felellyen erreis) ű akad hát it lépben!

73. Valóban *beretem*, hogy *csalható*, csak az *Embertől* *csinált* *Consequentia*! De, a *Bial* helyet,
Bika hány itt port *fej-re*; mert a
fel-róvott *Papista* (m) *Conse-*
quentiákat, csak *Emberek* *csiná-*
lák. Avagy *veste-meg* hát a *Jesuita*
ezeket, avagy, *mosla*-ki a *Consequentia*k
csinalásabul, a maga *Tyukjait*. Bezzeg úgy,
D; azt

(i) *Coloss*

2. v. 3.

(k) *Mat*

15. v. 9.

(g) *Pagin*

132.

(m) *A pag*

107. ad

III.

azt mondom én-is akkor Szent
*Agostonnal: Non me pigebit sicu-
 bi ha sito quærere, nec pudebit, se-
 cubi erro, discere.*

74. Csintalan Iffiu Izekize-
 monta! miért hogy ú ezt mond-
 ta: Hogy a Vén Bial, a Cálvi-
 nista Vallást, csalható Consequen-
 tiakra foggesztette, s nem mutathat
 ellenünk semmit tiszta Szent Fras-
 bul? Papistákka! ellenkező (n)
 nyolcszvan három tettetes he-
 lyekből, próbálá-meg a Vén Bi-
 al, a Calvinisták igaz Tudomá-
 nyát. Ha meg-mutathattya ű,
 hogy helytelen Consequentiák-
 ka! éltem, kész leszek oda ugra-
 ni, minden ruhámban, hol leg-
 mélyebb az Hernád. Ha pedig,
 fortélyoskodik, s-Sophisztica!l, én
 nem karikat csinállok orrára, ha-
 nem, élő Emberek előtt fedem-
 fel nagy tudatlanságát, bár
 emel-

(n) Apag
 59. ad 80.

emelkedgyék az Eg-felé osztán.
 Sőt ezt-is méltó kívánnom, Pa-
 ter Praefectus Uramtul, (ha nem
 léfzen alkalmas a feleletre a
subordinatus Pater) hogy jesuiti-
 ca Censurában első, s-egy lak
 malatzot hordozzon.

75. Vagyon-e esze a jesuitá-
 nak, hogy a Szent Irafon kívül
 formált Consequentiákat-is, csal-
 hatatlanoknak mondgya? Azt tré-
 gérezte hiszem itt-ki! A' költött
 leleményeket nyomozná ű Ize-
 gény itt, ha Izerét tehetné; de,
 el-gázolá most azokat a (o) Vén
 Bial. Vj fészket csinállyon azért
 az uj-Golya, ha tenyészteni
 akar! Mert ki-hajigalom a fé-
 szekben való uj-tojományit,
 hogy lenki meg ne űsse orromat,
 hitván leleményimért.

(o) Pagin.
 133.

76. Praecept. Nem Jesus Ta-
 nitványához illendő, ilyen
 mocs-

mocskot-is, vött Vram pennájára: *A' Vén Bial* negyedik bolonását, így tájfollyá *à Sz. Irás.* Exod, 20. 16. *Ne szolly felebarátod ellen hamis tanuságot.*

Es, nem csak károsatos, de séggyen-is, kiváltképpen vén szakálnak. Hanem, ha nem csak Vén Bialra, de már Vén Bakra-is találunk: à ki találám ű maga búzit máfra keni, 509-dik levelében, mondván: Miért kap hát Patered-is à masén, hogy nem házatodik meg:

Láttam hogy à Vén Csapot szakállánál fogva meg-burtsolták à Gyermekek; de à hamis mondásért, sokkal inkább meg-erdemlené valaki.

Szokták mondani; abból gyanus máshoz, à ki miben gyakorlatos.

Ha semig hamis gyanuságát ki is böffentene valamely Vén Bak; méltán

méltán méltanék-el à szakállát.

De ám ott legyen à szakállá, mivel immár az orrán karika léssen, kibén megsűtközik à nyelve, hogy oly szabados ne legyen à hamiságra.

F E L E L E T.

77. Soha el nem hiszem, hogy à jesuita ezt olvasta légye:

(p) Valaki azt mondgya felebarátjának: Bolond! méltó à *Geben-*

(p) *Mar.*
5. v. 20.

nának túsére; másképpen, ennyi bolondsággal nem illetett volna. Ha ű oly igen okos, mondgya-meg: Ha tizenkét Daru egygyütt

volna, s. egygyiket el-lének, hány maradna ott? Tanítsó-meg arra: Ki volt az, à ki egy rossz Embertől

olyan dolgot kért, mellyel nem ért volna az egész világ is? Szóllyon erre: igaz-e a? Rabinusok ez

mondala: A' ki az ifiaktól tanul, szintén olyan, mint ha egrest

termene

(q) 2. Cor.
12. v. 11.

fermene. Azt kérdé tőle, mond-
hatom-é én most ezt: (q) Balga-
tag voltam a dicsekedésben, de, ti
kényszerítettétek engemet arra.

78. A' tőle citált locusból, a
maga fejét tapogassa! Hogy
nem mondottad néki: Túlalmas
felebarátod ellen hamis tanusá-
got szólni: De, némely jesuita
mikor így szól: (r) A' Prote-
stánsok minden becsülettől meg-
fosztják; Szenteket; afféle, hamis
tanuság ez, mondaszzerént: (s)
A' Protestánsok, tisztességesen
emlegetik a Szenteket.

(r) Bell.
prafat. in
lib. de Ec.
Triumph.
(s) Cal-
sander li.
de Con-
fult. ars.

21.
(t) Mald.
in matib.

27
(u) Bell.
lib. de
Christo c.
8. §. Et
hinc.

(x) 2. p.
41. a. i
pag. 44.

Illyen gonosz tanú is vagyok:
(t) Azt káromkodgya Calvinus,
hogy Christus, kétségben esett.
Ezt hamiinak lenni, így allattya
mas jesuita: (u) Azt mondgya
Calvinus, hogy Christus nem esett
kétségben. Efféle hamis Tanuk-
rúl, büvön szól a (x) dorgáló
könyv.

79. Hát

79. Hát szégyen, s-kározosatos
Vén szakálnak hamis Tanuságot
mondani? jól vagyon! én ezt
adom hozzá: De, ki ezt mond-
gya: (y) Calvinus taníttya, hogy
a jó cselekedetek, ocsmanyságok,
s-kározosatra való vétkek; az oly-
lyan Ember hamis Tanuságot
mond; mert ez ellen vagyon:
(z) Nem azt mondgya Calvinus,
hogy a mely dolgot Isten mi ben-
nünk munkálkodik, az, vétkek lé-
gyen; hanem, az mely cselekedetek
magunktól származnak, azokról
szól. Légyen szégyen hát, s-
kározosatos, hogy az Vén szakálton
felyül, illyen dolog költ-ki.

(y) Pazm.
fol. 460.

(z) Baili.
us Inst. p.
204.

80. Mit forgattya az én Vén
szakállomat? Bár ú-is meg-ha-
gyatna! De meg-tettzik, hogy
nem Aron Pász maradékja, mert
ú néki, volt (a) szakállá. Miért
nem tebi hát le a' csemettyét is,
noha

(a) Psal.
133. v. 2.

(b) Lev. 21. v. 5. noha azt Arontul kapta? (b) A^o Papoknak régen, nem kellett szakállokat el-nyiretni. De ű, el-nyireti. Nem Pap hát ű! Hát mi? Czap? En nem mondom, mint ű engem rutit. (c) Kik szakállokat el-nyiretik, férfi ábrásokat vesztegetik-meg. Ha ez igaz: nyilván nints hát néki férfi ábrásattya! Egy Gyűlés régen, (d) nem engedé a^o Pápi rendnek szakállokat el-beretváltatni; de ű la' törsökölteri! Nem hogy gyalázatomra esnék azért a^o Vén szakáll, sőt inkább így szólhatok: (e) Az Véneknek, méltóságokra vagyon a meg-őszűl's. Azon inkább örülnék, hogy saját-is utánna őszült szakállomnak; mert jádzi világ vagyon most, s-csak magáru a^o fejérálul, így szoltak volna: több borítal volt ott, hogy sem munka; meg-

(c) Epiph.
lib. 3. tom.
2. contra
haves.

(d) Conc.
4. Carth.
Can. 44.
tom. 1.
Concil. p.
278.

(e) Prov.
20. v. 29.

meg-bizonyította azért a^o jellem őzsége hogy ű-is discurralt.

81. De mit mondgyak? Im Vén Baknak-is nevez! miért vallyon? Talám érzi, hogy meggyőzetik legléditűl, mint a^o Kemény Adamás meg-lágyul az Bak-vérétűl. Avagy, alig ha amaz erős Bak-rul nem jövendöl, ki (f) tettetes szarvával, kivágá belit a Kosnak, mely kosnak nem vala ereje a fel kelésre. És a Bak, ha romlást szenved-is szarvában, de négy nevelkedék helyette; mely, még az Egiseregűl is elvévé a szűnetlen áldozatot. Mit gondol a Vén-Bak felől? Almában-is meg-türkölheti ez a nyomorult kof!

(f) Dan.
8. 5--12.

82. Köszönnye annak mindaz által, hogy talám-val szoll, hogy talám a magam búsit másra kenem. Mondom hűzem: olet-

E hűzem

Circum! Közél sem jöhet a szag
miatt a Baksoz, nem hogy meg-
öklelhetné! Tudgya azt jól a
jesuita, csak ű búzben kever-
hesse akarkit, nem egyéb, ha-
nem, csak *Scholastica Censura*
elik rajta; ű vele kevés Ember
perelhet, mert nincs szabados ses-
sioja néki a Törvényes Gyüleke-
zetben. En-is csak ezt mon-
dom: *Vadat, cum cæteris errori-*
bus!

(g) Bal.
libr. 3. c.
30. in Ap-
pendice
scriptor.
Britania
Idem ibid
(h) Gual-
terus Ma-
pes Arch.
diacon.
Oxonienf.
libro 4.
cap. 16.

83. E' szurta-é meg orrát,
hogy a *Uén el-hajlott Páterét*,
másén kapdosónak neveztem?
Nem ok-nélkül miveltem, ha-
nem illyent régen, szedegettem
volt elmémben: (g) *Hi sunt,*
qui faciunt, quicquid petulantia
carnis Imperat, &c. Vgyan
űtet, így láttam versificalni: (g)
A summo capitis, pariter pedis usq.
deorsum Ad plantam, sanum nūc sū-
peres.

peresse reor. Ezt sem rekkent-
hetem el:

(h) *Sed cum sit habitus ipsorum*
turbior;

In ipsis habitat Vnus securior.

Si male convenit tonsura celsior,

Prons est ad calicem prona liberior.

Post Missam, prebyter relinquens
insulam,

In meretriciam descendit insulam:

Sic fecit Jupiter, qui juxta fabulā

Cælum deseruit sequendo vitulam.

Bezzeg én ezeket, fejemért
sem habnám ám a jesuitára! De,
ihol a maga társa mit csinál né-
kie! Csak erre kérem azért a
Barátomat! (i) *Ne igazítsa a*
bűnöst, mert, utálatos afféle Em-
ber, Istennek előtte. Kitudgya,
ha a *Uén el-hajlottnak Pátéré-is,*
morozott valahol?

(i) Prov.
17. v. 14.

84. Haragszik látom, hogy
feddem, meg nem házasodását. En

Ez

itt-is

itt-is edgyet értek Pápista jo-
akarojával; s-à mit az, Deákul ű
felőle el-dudolt, én magyarul
igy éneklek:

Csuda idő virrada, s-támada-fel
nékünk.

Deák neve Papoknak mert ki-
ment közzőlünk.

Kit régen Priscianus parancsola
vennünk,

Ast nem régen egy Atya nem en-
gedé tennünk.

Csak magános betűre szorula sze-
gény Pap,

Mert az Isten mondásán igen bi-
degen kap,

Melynek ű meg-rontása alig ha
meg nem csap,

Nem használ bizony akkor senki-
nek à kalap.

Férfiat s-A szony rendet kötöt Iste
egyben,

Ne lopjuk el egymástul, s ne es-
sünk

Sünk vesélyben.

Nyilván igen vétettel te nagy
fű Pap ebben!

Hogy lelkünk fájdalomára így
tartás kötéiben.

Innocentius novel, de bocsánat
néked!

Noha Romában tötted-le, Pápai
szeked,

Csudálom hogy lebet is jo izű
frissétked,

Szabd csak régi dűdös mostani
értéked.

Favallodtat est régen, de most ná-
lad átok;

Tiltod az Házasságot, de bú
szállreátok.

Akar mit mondgyon azért vén
koros Atyátok;

Nem fogadom, mert (igy Eoly)
írásban mást látok.

Száporodást parancsol. nékünk az
nagy Isten,

Ama régi idős jó bizonyosság itt;
Tiszta ágyat szeretni szép dolog
mindkettőn.

Még a mérés egygyes sakká-
ra meg-retten.

Atkát és nem áldását tenéked as
hadia,

A' ki Szent Sagyományát effe-
löl ki adta;

Ha meg-vetted szerzését, kinlo-
dol miatt.

Régen az ilyen dolgot Esaiás
tudta.

Házassági ágybul les a nagy erős
Király;

A' jó szívű Vitéz-is, bátor esen
meg áll!

Hát fajtalan léttel engemet ne
kinál!

Jobb lesz meg-bázasodnod, csak
jól magadban száll!

Ki véteknek mondgya ezt, bátor
annak ne bídj!

Nyomd

Nyomd utat az Irásnak, s-lelked
idvesüljgy.

Hogy ekképpen taníts, érette
meg ne bídj!

Sőt emeld-fel fejedet, s-gon-
dolkodgyal imigy:

Kelle Zachariásnak az eszes Feleség,
Nem lűn ez űelőtte kegyetlen
ellenség,

Ettől vűn eredetet Jánosí Ke-
resztseg.

Innen balra hajlani nem kicsiny
feszesség.

A' felsőégben mène ama tudos Sz.
Pál.

Uram mely nagy titkokat te en-
nek mutatál!

Sok tanulása után a földre alá
száll,

A s Házasság űnála ily oszlopo-
kon áll:

Minden Embernek legyen saját
felesége.

E 4

Poklot

Poklot így meg-nem nyeri, de
 leszen szép Egge,
 A' tisztátalanságtul el-vész e-
 gésége,
 Felebarátja társát ha illeti
 mérge.
 Im előtted vôn azért látod à Ko-
 porso;
 Menyország és à pokol, kárso-
 zat s-ama jo.
 Ektelen buja szived bástja meg
 ez à só,
 Ne legyen à sok ördög benned
 hegyes orsó.
 Bezzeg ha à jesuita ez énekes
 jámbornak tanácsát fogadná,
 nem tórne tormát à Cálvinisták
 orra alá, az meg-bázasodásért.
 85. El-áll a Bakru, ha-
 nem, Vén Csap-nakis nevez.
 Csap? odd magad, mert meg-
 csap! A' Csap, esében vévén,
 hogy szakálla vagyon, az nyájj
 előtt

előtt izokott járnai, még penig
 csengettyút vísel nyakában. Al-
 lyon hátam megé à jesuita-is, s-
 akkor szollyon, mikor jelt ad-
 nak. Halgasson (k) Elisuval, (k) 106.
 mig az öreg szolli! En penig, ezt 32. v. 6.
 cselekeizem, à mit Socrates Phi-
 losophus, ki mikor à Theatrumban
 Aristophanes Poetatul csufoltat-
 nek, mindaddig igyeneffen állot,
 mig ez, guggoló beizédét el-
 végeizte, hogy mindenek lát-
 hatnák útet ki volna. Im én-is
 fel-állok, ha à lelkével bid-is à je-
 suita; de engem ű, è mocskok-
 kal meg nem gyöz; főt inkább
 à Bölcsék előtt meg-igazit, mint
 ama' Romai Censorius Catot, ki
 negyvenszer idestetett Törvény-
 ben, de à jo Birák, mind annyiszer
 ment-embernek pronunczalták. Bi-
 zon' az okos Papista Kerebtyén-
 ség-is, nem mondhat én felölem
 E 5 egye-

egyebet, ha egyben veti az én
könyvemet, é szemettel. Tu-
dom ugyan, hogy sokan meg-
nevetik; de, az is jomra szolgál.
Mint egy kolyikás embert, hog-
meg gyógyított a nevetés. Ki
mikor eg' Majomval volna csak
az Házban; bé-megyen az
Ház Gazda-aszszonya, s etze-
tet vészzen az általagbul. Nézi
azt, az Ember cselekedetét kö-
vető Majom. Ki-fordulván az
Aszony házábul, a Majom-is ki-
vonnya a Csapót. Azonban az
etzet erőssen menván a földre,
váltig mesterkedik a Majom,
hogy hogy dugja bé a lyukát, de
ízerét nem teheti. Nézvén ezt
az ágyban fekvő kolyikás Gaz-
da, el-fakad nevetve, s nevétté-
ben meg-indul haza, s meg-sza-
badul nyavalyájátul. En is (l)
etsetet vőttem vala a salettrumra;
mel-

(l) Prov.
25. v. 20.

mellyet pislogván a mi Maj-
munk-is, a könyv ki-vont csapjá-
nak elék, hogy ú azt bé dugja s-
meg-rekeszize; és, mint az (m)
Isák kutyát a Philisteusok, gaz-
földel be-töltse; de nem lún an-
nyi rehersége; csak nevéttéget
indita; az Authort az igazságban
meg-erősíté, s rajta vágott se-
bét meg-gyógyita; az maga fe-
jére pedig ezt raká: *Parturiunt
montes nascetur ridiculus mus.*

86. Szakállomnál fogva bur-
tsoltat a Gyermekekkel. Bizony
dolog, ha az lo-halál valakin al-
lana, a követit faldofná! A' Ma-
gistrátusnak tanácsot adó Ribá-
deneira jesuitát követné úgy it,
ki így írvala: (n) Az Erőneke-
ket meg-kell ölni! Vaj ne jo Szab!
Mert mitsoda erőnekséget röt-
tek? Ha gonosz ügyök volna,
loha eddig a Reformatusok Reli-
gioját

(m) Gen.
26. v. 15.

(n) Petr.
Ribaden-
libr. 1. de
Princip.
cap. 26.

(o) *Al-*
varus Pe-
lagius An.
 1360. lib.
 2. de plan.
 28. Plati-
 na in vi-
 ta Mar-
 cellini
 Ioannes
 Geminia
 no in sum-
 de Exemp-
 lib 7. cap.
 27 Alph.
 à Castrol.
 1. ad v. ba-
 res. p 61.
 Marcell.
 Palinge-
 nius libr.
 10. Zodia-
 ci in Ca-
 pricornio
 Claudius
 Effensia
 in Epist.
 ad Titum
 caput. 1.
 Bell. de
 gemis Columba c. 7. pag 376. Guilielmus Estius orat. fol. 6.

gioját a Kegyelmes Királyok, s nagy Hatalomságok nem oltalmazták volna; de Isten után, ez után-is hiszszük, hogy szárnyok alatt marad-meg az Isten igaz ügye, ha ellenzi-is némely Jesuita.

87. Nem a *Praxis* téteti velem a *gyanúságot*, hanem, a sok Pápisták szemmel látott, s kézzel tapasztalt (o) *experientiája*; melyeket olvasson jól-meg a Jesuita, s *concludalhat* ú-is belőle, és ezt mondgya foházkodva: *Ós Ur Isten, be, sok Ember kap a másén.*

88. Nem szabad azért a *szakállomat el-mettsetned*, hogy magatok *Auttoribul*, meg-mutatom némely feregben a Vétke! Hanem ha ez esik rajtam: *Mondgy igazat, s-bé török a fejed!* Nem lehetek *Nátság*, mint a Roka, ki vévén

vévén eszében, hogy sok vadakat szaggatott már-el az Oroszlán ezért, mert útet *bűdös száju*-nak mondták; illy mesterséget gondol: hogy ha az Oroszlán kérdi tőle: *Bűdösé a szám?* Így felellyen: *Nem érzem jó Oroszlán! mert, nátság vagyok; hogy így életem meg-maradg'on.* Mondom, nem cselekedhetem ezt, hanem, illy *Consequentia*t csinállok: *Ur Isten! be, sok Jámbor Pá-pisták panaszkodnak, némely Rendnek gonosz életéről! azért, bizony nagyon valami benne!* En itt ennél tovább nem megyek, hanem, *è Centrumon* meg-nyug-szom.

89. Jól tévé a Jesuita, hogy meg-bána, s *szakállomat meg-sá-gyá!* Mert meg-indultam volna (p) *Dávidat*, *Hanon* ellen, a' *szakállért.* Nem egyébért mocs-kolta-

(p) = Sam
 10. v. 4. 5

(9) Dan. 6. v. 5. koltatom én tőle, hanem, (9) as
 Istennek törvényeért, mint Dani-
 el régé; de, él még az Daniel Iste-
 ne; ki, (r) nem engedi, hogy az el-
 lenem készítettett serszámnak e-
 löl-menetele legyen; hanem, kár-
 soztatni fog minden nyelvet, va-
 lamely ellenem perben támad

90. Vgyan nem lehetne hát
 ez után nekem szabados szollásom
 a karika miatt? Hamar meg-
 ijjednék hát én ugy! Sőt inkább
 nekem kell vigasztalnom az fé-
 lelmes szívű Calvinistákat-is;
 (ha kik lehetnének) mint egy
 öreg nyulnak régen, nyul-ráfsait.
 Kik el-végezték vala magokbá,
 hogy mind a' Vizbe öllék ma-
 gokat, mert őket minden állat
 csak üldözi, s kergeti. Nekiin-
 dulnak azért, s-mikor már men-
 nének a' Viznek, beugrik a part-
 rul előttrők egy Béka. Mellyet
 látván

látván egy öreg nyul', meg-állas-
 pittya őket, így szólván: Neve-
 zélsük el-magunkat, mert va-
 gyon olly Béka, a ki fél tőlünk.
 Nem egy, Hanem, (s) sárom tisz-
 táltalan Békák-is, tartnak az öreg
 nyultul; noha ű lenkit sem bánt,
 hanem, mikor ki-kél az ű lelki
 izabadságát kárhozzatók ellen.
 ű fogadást tetzen, hogy se nyel-
 vel, se pennával nem kardosko-
 dik, csak, mind Templumban,
 Halott felett, s-mind Vallása el-
 len írt bitkos könyvekben, ne
 sebesíttessék olly mérgesen; de
 ha zaklatratik: az Hanga-is ol-
 talmazza fészékét!

91. Ez-is meg-eshetnék: Ha
 a karika meg-gátolna a szollástul,
 tudatlanságomat tenném ki, a je-
 suita irására való nem felelhe-
 tés miatt. De én itt, csak ezt
 mondom: Avagy igaz az én köny-
 vem;

(s) Apoc.
 16. v. 13

vem, avagy nem. Ha igaz, mincse
annyi lefuita, hogy el oltássa, mer
(t) szükség, hogy égjen, s világ
(t) Luc. 12. v. 49. kodgyék a tűz. Ha penig hamis
csak ez esik rajta: *Vide ego jacta-*
tas, motâ face, crescere flammâs, Et
vidi nullo Concutiente mori.

Mind azon által ugy itilném,
hogy én jártam volna hasznosab-
ban a jeuitánál. Miképpen
amaz uton jártokban meg-éhe-
zett négy Deákoknak egygyike-
kik, egy tyuk-monyat találván,
nem tudak egymás között el-
oloztani; hanem, tanatsbul mé-
ne ki, hogy valaki szebb sententi-
át mond a Szent Írásból, az egye azt
meg. Vízlik azért a tűz mellé, s
mondgya az egygyik, mikor be-
takarja: *Mortuus est Lazarus, &*
sepultus est. Kevés idő várva, ki-
hárította a másik, így szólva:
Exi foras Lazare! a harmadik
ragad

ragadgya kéfit, s ily szokkal ko-
czogattya: *Semen mulieris, con-*
iteret caput serpentis. Mind ezek-
felett, leg-jobbán jár az utolsó,
mert fel-hörpenti, s-igy szoll:
Ingretere in gaudium Domini tui!
Eleg vétek volt a Szent Írással
igy jádzeni! De, vallyon s mel-
lyik járt jobban? Ez utolsó, mert
csak hijában tanult volt a többi.
Aligh ha én-is jobban nem jár-
tam, az én terhes írással meg-ra-
kodott könyvemben pepecslő
némely Vraimnál, mert meg-tá-
voltsátlannak ismértem; az Ina-
mat nyomdosok penig hason-
tan izzadának még eddig.

92. Præcept. Még egy bolond-
ságát jelentette kegyelmednek,
így szólván: Az ötödik bolond-
ságát a Vén Bialnak, orrára fűg-
geszti Sz. Job: *A' ki az ú barátai*
ellen bosszszonkodék, hog' né talál-
tak vol-

rak volna okos felelerer. Cap. 32. 3.
 A' mi agg. szerjámunkok is szá-
 rában szállott vala az esze, amikor a
 Nyolcz okokra felelt, minden o-
 kos felelet nélkül. Meg-fogyatko-
 ván a Sz. Iraheli feleletiben, vé-
 gezi potrohos könyvét, Pápiſták
 részéről a Mi Atyánkat rontván,
 hogy már: ha eszedben vészed, mely
 okos a kezdeti, olyat gondolly az
 végéről is.

MI-ATYANK.

Ez ellen ugy mond, az Pápiſták
 ilyent adtak-ki: A' Pápa mind-
 nyájunknak Attya.

Szép okoskodás! Szintén az Bi-
 alhoz illendő.

A' kinek Pápa az Attya, annak
 nem Attya az Isten: De, az Pápi-
 staságnak, Pápa az Attya; tehát
 nem az Isten.

Szabjunk többet is ehöz: A' kik-
 nek Calvinista Prædikátor az At-
 tyok,

tyok, azoknak nem Attya az Isten:
 De, Prædikátorok minden gyerme-
 kinek, Calvinista Prædikátor az
 Attyok; tehát nem az Isten.

Egy Cassai Úr Műszeres agyá-
 bul fakadt okoskodás: kívül ma-
 gának más Atyát keres az Istenen
 kívül: Mert azt kerdem: Hisz-
 nek-e Istenben az Calvinisták: Ha
 hisznek, tehát nem jól mondgyak az
 Istennek: MI-ATYANK!
 mint hogy, minden hívőknek Attya
 Ábrahám. Rom. 4. 11.

Ládd-e Műszeres Uram, a
 Nyolcz okokat mely o. talánúl
 csiszolod. Ha azért ezeket meg-
 m. sítván, az karikat az orrodul
 ki rázod; azon biolos orrodra, va-
 stagabb karikat menten találunk.

FELELET.

93. Igaz lelkű Papistának,
 elégséges feleletek vadnak a

F2 Nyolcz

Nyolts okokra. De bizonyára a
Iesuita, még az Isten munkájá-
bann is találna gáncsot. Mint
Momus, ki azért nem javallotta
az Ember teremtését, mert nem
cfinált Isten ablakot szivére, hogy
látna más is, mi vagyon abban. Né-
alkotta a lovatt sással fel, hogy
mint egy pusa párnán, úgy ülhetne
az Ember rajta. Hiszem vagyon
a keresztyén Pápistáknak eszék,
s-irillyék meg jó lélekkel, tötte
csak edgy Argumentumomnak-
is a Iesuita eleget? Vagyoné e-
sze, hogy a Jób három Barátja
nem felelhetéseket nyakamra
huzza? Szintén úgy kérkedik ű,
mint a Szél, ki azt allattya vala,
hogy minden ruhákat ű, által s-
meg által járhat; mondgya a kis
kódmón erre: Nosza fuj által
engemis! Meg fenyíti a szél, s-
igy szol: Halgass, nem neked
szollok!

szollok! A Iesuitais keménnyen
tallázkodik, hogy minden irá-
sodat el-fujja; de elől ál a Bial,
kinek még csak szörít sem simo-
gathattya a Iesuita; Mégis én
nem tudtamé okossan felelni?

94. Iol vagyon, hogy az agg-
szer számnak szárában szállot az esze!
Mert csak magokban is a szarak,
erőssék, úgy hogy (u) erősséknek
mondassanak; hát ha az elme is
segélli? Kinek szárában van esze,
el-gázolhattya az igazság ellen
szollok, mert elméjével is dis-
currál, s-szárával is kaszál.

(u) Ecd
12. 5.

95. Hát meg-fogyatkoztam a
Sz. Irásbeli feleletekben, s-azért
folyamodtam a Mi-Atyánkhoz?
Bizony tudatlan Theologus lehet
a mi Iesuitánk! Mint ha a Mi-
Atyánk nem volna a Sz. Irásban.
Nagygyal érjem megh ha tud-
gya mit beszél! Eszére kellene
hozni,

hozni, mint edgy eszelősködő
 Kiralyt a' *Medicuffu*; ki azt itili
 vala, hogy ha ú vizelletit ki bo-
 csattya, az egész világot mind
 el-rontya. Vélzi eszében a' *Me-
 dicus*, hogy nincsen szép rend-
 ben a' f. lso var, s meg gyujtat-
 tya a' Szomszéd Hazat, és így
 meg szalad a' csap, s-ugy hozat-
 tik észre a' Király. A' mi lesut-
 tánkis, alattomban Sz. Irás ki-
 vül gondolly a' a' *Mi. Attyánkat*;
 s rontya ezzel azt, hogy a' *Mi-
 Attyánk*, *Úrtul tanult f. másdágán*;
 jer ugraflunk tőkét vele, had ve-
 gye elzében magát!

96. *Potrošos* könyvnek ne-
 vezi irásomat. Bizony hibető,
 nem olyan kákom-bák, mint az
 ű *betűd fel* levélkéje! Boldogta-
 lan katonára bízott a' *Loyola*
 Rendi, hogy még edgy *nyelvet*
 sem tud az Országos Taborbul
 fogni!

fogni! Csak körül nyargallya a'
 könyvet, s-el-szalad. Vgy cse-
 lekezik, mint a' *Seges-vári Szász*,
 kinek kopiájára, hogy fel-futott
 a' Hőrcsók, nagy lelke dobogva
 szaladot haza fejer kaboláján,
 kopiájatis oda hagyván. A'
 könyv eleitől fogva való utol-
 lyáig, ollyat ugrik a' lesuita mint
 a' Balha, s-ollyat esik mint a' Fe-
 jős! Csak ugy cselekezik mint
 a' Cigány, ki Nap-számra mun-
 kálkodván egykor, első étele-
 kor, mind ebédgyét, s-mind
 Vacsoráját ki-adatta, s-az után
 így szollot: S-ki látta, hogy *Vá-
 csora után dolgozzanak?*

97. Isten tudgya, csuda pos-
 to-metővé lőt a' *Pater*! Csak a'
 kezdetit, s-a' végét gondolly a' ű
 meg! Az hogy, csak meg-avart-
 ta a' két végét a' posztronak, azt
 mutatgya a' Vévőnek, s-a' köze-

pit el-hadgyá. Itt már Sokadal-
mokra jár, s-â jámbor posztome-
tóknek akarja torkokat metz-
tzeni! Azt adnám tanácsul â ke-
resztyén Posztometóknek; ha-
gyitanák le â Szekérrül süvegét
é Tudatlan Inasnak, had futna
pityeregve â Szekér után! Nem
csak â kezdete s-vége, hanem
derekasabban â közepi, gondor
adott volna az én könyvemnek
akar mely Iesuitánakis, bár ne
igazitanák az olvasót, csak â
kezdetire s-végére.

98. Az én okoskodásom oly
szép ez aránt, hogy â Jesuita ha-
hojagát meg-faragja-is, de azt el
nem ronthattya. Ollyan *Atyát*
emlegetünk mi â *Mi-Atyánk-*
ban, kinek, mind földön meny-
nyen; *Satalma* vagyon, é szerént:
Mert tiéd az ország &c. Akkor az
ilyen *Atyát* ki-rekesztyük: (x)

En va-

En vagyok â Pápa, s mind földön
menyen Satalmam vagyon. A²
könyörgésben, oly *Atyánk*-rul
emlekezünk, ki, *Isten*; ollyan-
kor, csak hátunkat mutattuk
ennek: (y) A Pápa el-szenvedí
ást, hogy űtet Istennek mondgyák.
De ralam csak *titulus*sal, s-nem
*valóság*gal viseli azt â nevet?
Nem úgy, hald-meg: (z) *Mikor â*
Pápát Istennek mondották, Isteni
tiszteletet tulajdonítottak neki.
Ilmér: (a) A mit â Pápa cseleke-
szik, nem Ember mivel, hanem I-
sten. Hallya-é ezt â Jesuita? A
minémü *Atyát* tóldoznak föl-
doznak némelly Pápisták â mi
Mennyei Atyánk mellé, ki-re-
kesztyük az ű Fellege dicsőléges
székiből azt, s-âzt mondgyuk,
hogy nem érdemli az ollyan, az
Atyai nevet.

F 5

98. Sza-

(x) *Cyran-*
ius lib.
3. c. 30.

(y) c. Sas
115 dñ.

96.

(z) *Aug-*
stinus
in libr. 2.
de donat.

Constant.
Cont. Val-
lam folio
277. Cal.

pag. 141. J.
(a) *Laet-*
Zecchius
de Repu.
Eccl cap.
de statu
Papae are.

28.

99. Szabó inaságra-is begőldöt a *Pater*; mert, olyan kőntőst akar szabni, a minéműt másfon, hogy már pislogat. Csak hogy, a *Görgezek* kent Rákot bocsatott-él a posztón előtte, s-annak maszála után akar izabogatni. Tompítsuk így-meg az ollója élit: A kiknek *Calvinista Prædicator* az *Attyok*, azoknak nem *Attyok* az *Isten*. De *Prædikator* minden *Gyermekinek Calvinista Prædicator* az *Attyok*; nem hát *Isten*.

F E L E L E T.

A' *Majort* mint-nem *Komámat*, kötve hiszem, s-tova viszem, Ha tudni-illik, a *Calvinista Prædicator* *Attyák Gyermek* is, egy *Cathegoriában* helybestetik földi *Attyokat* a *mennyerivel*; úgy bezzeg meg-engedem, hogy az *Isten* nem-lehet *Attyok*. De az, oly tá-
vul

tul az igazságtul, mint *Pokol* *Meny-ország*tul. Nem-is olyan ra szabás, mellyet az idétlen *Szabonyiregete*. A *Minor* pedig tellyeliséggel hamis; mert a *Lutheranus Prædicatorok*nak-is vadnak *Gyermek*i; de, nem *Calvinista Prædikator* az *Attyok*. Szégyenli-e vallyon érolz *Logicát* a *Pater*? Igen, de a bal könyöke tsak! Nekem úgy tetszik, hogy tudossab *Iesuitát* kellett volna elől állatni ez aránt!

100. Sem *Cassai Műszeres* nem vagyok, sem *Istenem* kívül más *mennyei Attyát* nem keresek. A' *Cassai* keresztyén *Mester Embereknek* *Műszerivel* a *Iesuita* éle hiszem; övé a furo s.-a kalapács. Agebet vigyen hát *Budai Biroságra*! *Furfánt Natio*! *Attyánk* *Abrahám*, de nem olyan, mint a *Mz-Attyánkban* meg szolított *Isten*;

Isten; hanem, az Istenben való hit-
telben nagy oktatónk, mint az
édes Attya, Fiának a jobban. Mit
lógérez hat a Péter ízel ellené-
ben?

101. Vgy meg-csiszolam Isten
kegyelméből a Nyolcs okokat;
derék Iesuita legyen bár, ki bil-
lyeget űthet, magátul költör
kopott pénzére. A² karikat is
ki-raztam orromból; mellyet ha
nem hiszen K is Pater, (ha ű a
Műzeres) fujjon s-forrasztáson
oly vastagkarikát, mely ne le-
gyen ily rozstördéken vasból.
A² melynek csinálására a Bial,
(ha veszi) így præparállyá űtet,
s-kövezt: Legyen Cassán Ie-
suiticus Conventus, Proscribállyák
edgy Index expurgatorius által a
Paterék, as én tőlem citált Papi-
sta Doctorokat, s legyen ű Világ!
(ha immár a régi Papisták meg-
vettet-

vettettek) Enis űj Gratiamus
csinállok, melyben, a Papaktul
ki-adva, e Syllogismus leszén:
VALAKI ezt s-est a Doctort be
nem vesszi, ATKOZOT! Csak
ollolni indulok osztán, (legyen
nekem is szabados az okos Sza-
bás) s-igy kapcsolgatom a ru-
hat: De Te, be nem vesszed; ergo,
átkozot vagy. En, csak ebben
maradok mar ez után meg.

Præcept. Ne háborodgyék
meg kegyelmed! mert ily jót
kivánta Iesuita:

LEGY EGESSEGBEN,
S-TERY IGASSAGRA.

P E L E L E T.

Rut ez írásnak elei, közepi,
s-szines az hátullya is. Ezt se
közöllye bár velem! Iol megh-
(6) korbácsolod K is Vram! (ha (6) Ioh.
te vagy) elsőben a Christust Pi- 19. v. 1.
latus.

(c) *Matti* *lituffal*, s-az után mondod (c) *igaz* Embernek. Edgy Attyadña bintén így banék velem nem régen; ki, valami *Bagoly* mellyezésben edgy Halottas Haznál, méltatlan rongála! (Vgy kel ugyanis á siralmas feleket vigasztalni!) innen vévén fel *Textust* az Halot felet: A' *Baglyot* megse ne egyétek! Lev. 11. 16. Orraban dagállya á jámbornak, hogj keze alá szollottam, a meg-igazulástrul ki-adot *diffutatio*ban. Nem tehetek rula, mert a mi igazság, csak igazság!

APPLICATIO.

(1.) Te azonban, (avagy, ha kik it *Complexek*) felette nagyot vétettetek ellenem; (bár á *Castigálás*ban, erről is meg emlékeztetek) Mert: 1. őt egész napokat, s-három érzakákat clipétek el tőlem; mellyekben, á keclz-

refztyén Magyarorságnak ki-adando *Prædicatio*im környül, kel vala forgolodnom. 2. A' *Theologiát* meg-mocskolátok, melynek követése, nem szítok, s-mocok. 3. Az igazság ellen szörnyen tufakodátok; mellyet az én könyvem úgy meg-állata; hogy Sz. Lélek iugarlása ellen való vétség leszen az, ki az ellen ízol. 4. A' Magatok lelketis megsértettétek; mert, (d) á mocskos szok, gasz szemelyeket illetnek. Mind az által, én hagyom arra, (c) á bossu-állást, á kinek igazságát oltalmazom. (f) *Isten*, bölcsás meg nézik, mert nem tudgyak mit cselekeszenek!

(2.) Ne szineskedgyetek, jó egészség kívánással! Mert, á (g) szív, s meg a szív, (az az, á két-tő szív) nem igazán beszél. Csak á *potrosos* könyvnek nyomtatásakoris

(d) *Lipsum de Columnia.*

(e) *Rom. 12. v. 19.*
(f) *Luc. 23. v. 34.*

(g) *Psal. 12. v. 3.*

(h) Pag.
139.

fakoris meg-retzék a jo ákarat.
Mert, Vallástok Szerető Typo-
graphus legény munkálkodván
könyvemen; úgy meg-jádzot-
tata; hogy mikor már harmadik
próbát pres alá kel vala ven-
ni; ki-vévé a K-betűt, s-az H-át
tévé belé; è syllabátis, N B M, ki-
cipé a betűk közzül; honnan,
így nyomtata: (h) *A* Cálvinisták
köszönséges Vallása ez, hogy *Hét*
(pro két) *Sacramentum* vagyon.
Ílmét: *A* Cálvinisták *Hiti* ez:
Szabad (innen el lopta a *Nem-et*)
azon kérni a *Szente*ket, hogy éret-
tünk esedezzenek. Mit tudok e-
gyebet it mondani, hanem, ta-
lám csinált lelkű *Operarius*om
volt. Mint régen, edgy *Articu-
lus* meg herélésben; melyben, a
Maritoidak felől, izörnyű *poena*
végezteték; de a *Tenyér-kenés*
így *Compilála* ezt: *Matricidæ. &c.*
Láddé

Láddé, mely *sok* *lejt* *sánnak* az
ártatlannak!

(3) Ne fonnyaszíztok ma-
gokat jo *Paterek* azért, hogy
mindennap nevelkedik a *Chri-*
stus Gyülekezete Cassan! (i) *Ha*
Istentől *vagyon*, el *nem* *bontsattya-*
tok; *sa* *sem* *emberektől*, *sem* *mivé*
leszen. Vgy *szepelkedgyetek a-*
zonban, *hogy* (k) a *nehéz kü eme-*
lésben, *vajki* *samar* *meg* *szakad*
Ember! Mi *nem* *én* *gyűjtöm*
azt, *hanem* *Isten*!

(i) *Mat.*
8. 38. 39.(k) *Zach.*
12. 7. 3.

4. *Hihető jámborok*! nek-
tekis lehetnek vallástok oltal-
mazo *Kerebtyén Fautoritok*! De,
a *mi* *részünkről* is, *talam* *találtat-*
nak a *Iesus Vallása* *mellét* *ki-ke-*
lők. Bár az *hamis perben*, *vé-*
döm *senki* *ne* *légyen*!

G

(5) *Azt*

(5.) Azt tudgyátoké, hogy
Ceglédi-vel vagyon ügyetek?
Nem úgy, nem. Mert: *Legs-
tudatlanab ű, a Tőb keresztýén Præ-
dikátorok kősdő. Ha, az ű vele-
tek való belzelgetésének semmi
foganattya nem leszenis; tá-
malzthat Isten ollyakat ez után-
is, kik (m) Nicodemussal védik a
Christus artatlan ügyet; (n) E-
bedmeleccsvel, oltalmazsak Je-
remiást.*

(m) Iohan
7. 50. 51.
(n) Ier.
38. v. 8. 9.

(6) Nem fogadhatom szá-
vatokat, hogy az *Jgasságra* tér-
jek; mert, vagyon (o) *Pšariseusi*
Jgasság, mely az Embert *Jgazi-
tallan* vezetí házához; s-ki kő-
vetné azt? Mind az által ha meg-
engeditek; hogy, *szás* ki-válo-
garót *Pápista* Doctorokkal egy-
gyet ércsek az *Jgasságban*; ám
meg-cselekekszem! De, uj-Pá-
pistává

(o) Luc.
18. 11. 14.

pistává, s-Jesuitává nem lehet-
tek.

(7.) Itt végezem el, talám
nem helytelen *replacamat*. Itil-
lye meg az okos, ha *erromon* ma-
radotte á karika! Vagy, erőssen
tartya azt ota Ti szegetek! Ha
ezt itilik penig helyesebnek a
Tiéteknél, nem Ti, hanem én
érdemlem meg azítalt. Mint
egy korcsomára bé ment három
Deáknak edgyike; kik nagy fá-
radva oda bé-elsvén, innyok kér-
nek, a Bor-árulotul; amaz, igiri
jo akarattyát, ha a *Bibo*-nak
præteritum-ját meg-mondgyák;
az edgyik, *bibsi*-nek leli; a másik
babsi-nak talállya; az harmadik,
bibi-nek mondgya; s ennek ad-
nak innya, emondás szerént:
*Bibere dat bibi, bibsi babsi que care-
re.*

Ha Tc-

Ha Te helyessen feleltél, ez
 inaszakadt kis irással, az én nagy
 könyvemre; ám igyál! de ha
 csak gézengúz irásod, maradgy
 szomjan! s-annak engeda
 jutalmat, ki helyeseb
 ben találta a
 Tárgyat.

V E G E.

